

Syfte

Digitala hjälpmedel i samverkan

Avslutande projektrapport

Sammanställt av projektledare och justerat av samverkansfunktionen för hjälpmedel

Ledningsrådet för hjälpmedel ställer sig bakom rapporten 2025-12-04

Sammanfattning

Arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan är ett exempel på ett flerårigt samarbetsprojekt som rör både vård och omsorg i Västra Götaland och därmed involverar länets alla kommuner och regionen. Under perioden 2021 – 2025 har ett gemensamt arbete bedrivits, där man inledningsvis (2021) utredde om, och i så fall hur, ett enhetligt definierat sortiment av digitala hjälpmedel för vård och omsorg kan tillhandahållas invånarna i Västra Götaland, de 49 kommunerna, Västra Götalandsregionen och de privata vårdgivarna. Därefter (2021 – 2025) har ett genomförande i flera steg påbörjats.

Projektet har (per oktober 2025) bland annat resulterat i:

- tre nya avtal mellan regionen och kommunerna i länet för att förstärka samarbetet kring hjälpmedel
- utökning av uppdragen till befintlig samarbetsorganisation kring hjälpmedel för att möta även socialtjänstens behov
- gemensamma upphandlingar av nio digitala hjälpmedel varav sex inom Hälso- och sjukvård och tre inom Socialtjänst.
- över 3 000 digitala hjälpmedel som levererats till patient och brukare
- en förstudie och påbörjat genomförande för att etablera en gemensam digital infrastruktur för digitala hjälpmedel.

Från start och genomgående under hela projektperioden har projektet bedrivits gemensamt av VästKom och Västra Götalandsregionen. Kännetecknande för arbetet har varit ett inkluderande arbetssätt med omfattande dialog och förankring med berörda verksamheter runt om i länet. För att starta upp det gemensamma arbetet och finansiera de tre första åren investerade regionen och kommunerna lika stora belopp i en gemensam samverkans ekonomi.

Denna projektrapport sammanfattar arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan med fokus på lärdomar från metoder och arbetssätt som använts under projektets gång. Rapporten kompletterar tidigare rapporter från arbetet vilka mer fokuserat på innehållsmässiga frågor kopplat till hjälpmedelsverksamheten och gemensamt arbete med digitala hjälpmedel. Förhoppningen är att de lärdomar och arbetssätt som beskrivs i denna rapport ska kunna vara hjälpsamma för andra som bedriver analys- och utvecklingsarbete i samverkan där många huvudmän med olika målbild, storlek och förutsättningar är involverade.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Introduktion till projektet Digitala hjälpmedel i samverkan	5
Bakgrund.....	5
Syfte och mål med projektet Digitala hjälpmedel i samverkan	6
Projektets uppdrag.....	6
Projektets genomförande	8
Etapp 1: Utredning Välfärdsteknik i samverkan	8
Uppdraget i korthet under etapp 1	8
Projektorganisation under etapp 1	8
Aktiviteter under etapp 1.....	9
Huvudsakliga vägval och beslut i etapp 1	9
Utmaningar som hanterats i etapp 1	10
Resultat från etapp 1.....	11
Etapp 2: Påbörja genomförande.....	12
Fas 2a) Skapa förutsättningar för genomförande.....	12
Uppdraget i korthet under fas 2a	12
Projektorganisation för fas 2a	12
Aktiviteter i fas 2a.....	13
Huvudsakliga beslut i fas 2a	13
Utmaningar som hanterats i fas 2a	15
Resultat från fas 2a.....	15
Fas 2b) Påbörja genomförande.....	16
Uppdraget i korthet under fas 2b	16
Projektorganisation för fas 2b	16
Aktiviteter under fas 2b.....	16
Huvudsakliga vägval och beslut under fas 2b	18
Utmaningar som hanterats i fas 2b	19
Resultat från fas 2b.....	20
Fas 2c) Omhändertaga frågan om datahantering	21
Uppdraget i korthet under fas 2c	21
Projektorganisation för fas 2c	21
Aktiviteter under fas 2c	22

Huvudsakliga vägval och beslut i fas 2c	23
Utmaningar som hanterats i fas 2c	25
Resultat från denna fas.....	26
Fas 2d) Följa upp, vidareutveckla och överlämna till förvaltning.....	26
Uppdraget i korthet under fas 2d	26
Projektorganisation för fas 2d	26
Aktiviteter för fas 2d.....	27
Huvudsakliga vägval och beslut i fas 2d.....	29
Utmaningar som hanterats i fas 2d.....	29
Resultat från fas 2d.....	30
Metoder och lärdomar av särskilt intresse för andra komplexa analys- och utvecklingsarbeten	30
Samverkan med lika stort inflytande från kommun och region.....	30
Brett förankringsarbete parallellt med utformning av arbetsätt	31
Bygga på befintliga strukturer för att tidigt kunna arbeta med önskad förvaltningslösning	32
Projektlednings- och genomförandestöd med betydande arbetstid för att leda och genomföra arbetet.....	32
Gemensamt upphandlingsarbete.....	32
Arbetet med att ta fram och säkerställa beslut kring avtal.....	34
Samverkans ekonomi som modell för gemensam finansiering av fleråriga utvecklingsarbeten.....	37
Efterord november 2025	39
Bilaga 1 Projektorganisation i respektive fas av arbetet	40
Etapp 1	40
Etapp 2: Fas 2a Skapa förutsättningar	41
Fas 2b Påbörja genomförande	43
Fas 2c	44
Fas 2d.....	45
Bilaga 2 Andra publikationer och material under projektets gång.....	47
Bilaga 3 Begreppet Digitala hjälpmedel.....	49

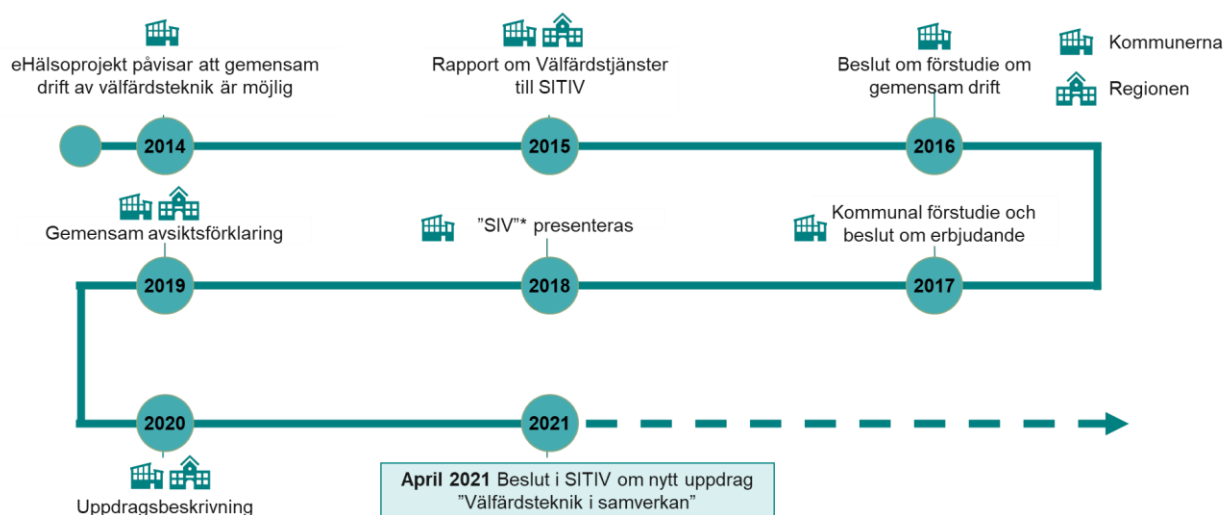
Introduktion till projektet Digitala hjälpmedel i samverkan

Bakgrund

Sedan 2010 har arbetet med e-hälsa, välfärdsteknik och digitala hjälpmedel intensifierats både nationellt och lokalt i Västra Götaland. Anledningarna till detta är flera. **Invånarna** har ett växande behov av digitala hjälpmedel och efterfrågar dem för såväl vård som omsorg. **Verksamheterna** efterfrågar det för att bibehålla kvalitet och ställa om arbetssätten – inte minst för att klara utmaningarna med kompetensförsörjningen.

En fråga som länge varit aktuell i Västra Götaland är hur dessa digitala hjälpmedel bäst kan tillhandahållas för att möta invånarnas och verksamheternas behov. Särskilt viktigt är hur de 49 kommunerna och Västra Götalandsregionen ska samverka för att säkerställa en jämlik tillgång till dessa hjälpmedel i invånarnas vardagsmiljö. Från 2014 och framåt har frågan utretts i olika forum, såväl av kommunerna som av regionen. År 2019 formulerades en gemensam avsiktsförklaring och i mars 2021 fattade Styrgrupp IT i Väst (SITIV) beslut om det uppdrag som låg till grund för det projekt som blev *Välfärdsteknik i samverkan* och senare *Digitala hjälpmedel i samverkan*

Figur 1: Bakgrund: Frågan kring att samarbeta kring digitala hjälpmedel i Västra Götaland har varit aktuell länge

*SIV var det förslag på gemensam organisation för samarbete kring välfärdsteknik som togs fram och presenterades 2019. Förkortningen står för "System- och Implementeringsstöd för Välfärdsteknik" samarbetet bordlades 2019 i väntan på samarbetet kring FVM (Framtidens vårdinformationsmiljö)

Syfte och mål med projektet Digitala hjälpmedel i samverkan

Syftet är att uppnå en god hälsa och en jämlik vård och omsorg med hög kvalitet för invånarna i Västra Götaland genom att erbjuda jämlik tillgång till såväl digitala hjälpmedel som traditionella hjälpmedel till huvudmän och invånare. Genom projektet och de underlag som utvecklas ska kommunernas och regionens samverkan vad gäller digitala hjälpmedel kunna etableras för att skapa största möjliga nytta för invånaren och huvudmännen.

Projektets uppdrag

Arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan har haft i uppdrag att först utreda och därefter realisera ett samarbete i länet kring digitala hjälpmedel i vård och omsorg¹.

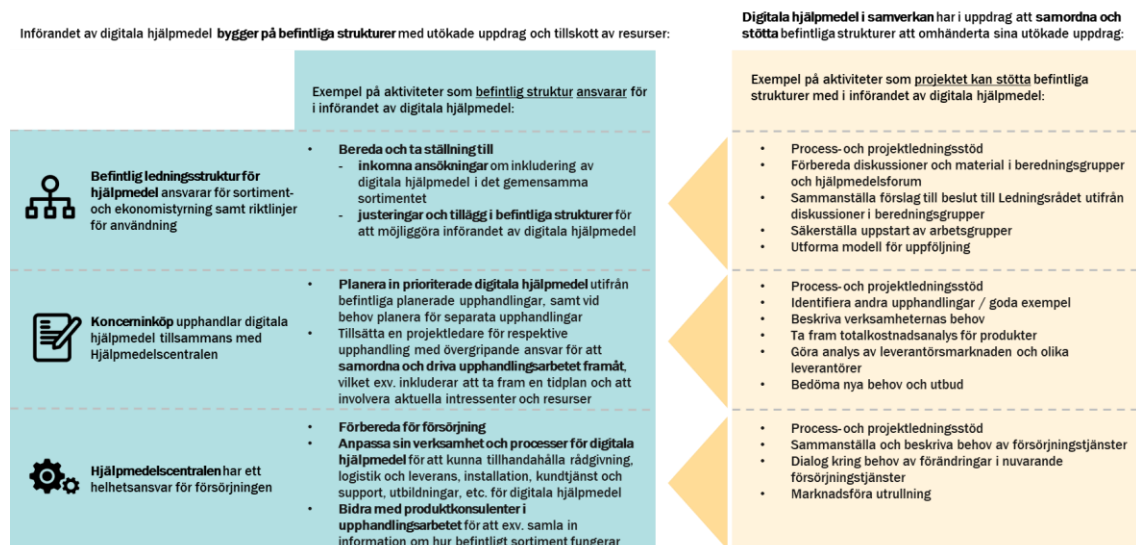
Utredningen Välfärdsteknik i samverkan omfattade att med kvalitativa och kvantitativa metoder utreda *om och i så fall hur en gemensam försörjning av digitala hjälpmedel kan etableras med Hjälpmedelscentralen som försörjare*. Utifrån resultaten i utredningen skulle ett *beslutsunderlag* avseende fortsatt arbete utvecklas. Då utredningen visade på att ett genomförande var både önskvärt och genomförbart reviderades uppdraget hösten 2021 till att även inkludera ett genomförande genom att:

- ta fram och förankra en regional överenskommelse eller samverkansavtal med förtydligade uppdrag till berörda aktörer
- stödja linjeorganisationen i arbetet med att omsätta den tänkta modellen och resultatet från utredningen till ordinarie drift (se figur 2)
- förbereda och stödja stegvis utrullning av utvalda produktområden i linjeorganisationen
- säkerställa att frågan om hur datahantering ska lösas på kort- och lång sikt omhändertas på ett ändamålsenligt sätt
- kontinuerligt vidareutveckla modellen baserat på de lärdomar som framkommer när genomförande påbörjas

---

¹ Uppdragshandling [länk](#)

Figur 2: Projektet Digitala hjälpmedel i samverkan har haft en stödjande roll gentemot befintliga strukturer och berörd linjeorganisation

Att utveckla och genomföra uppdraget gemensamt var något som både Västra Götalandsregionen och kommunerna genom VästKom såg som mycket viktigt baserat på tidigare lärdomar från andra samverkansprojekt. Utifrån detta utsågs ett delat projektägarskap med en projektägare från både regionen och kommunsidan, lika representation i styrgrupp och projektgrupp.

Exempel på centrala vägval/beslut i formuleringen av uppdraget:

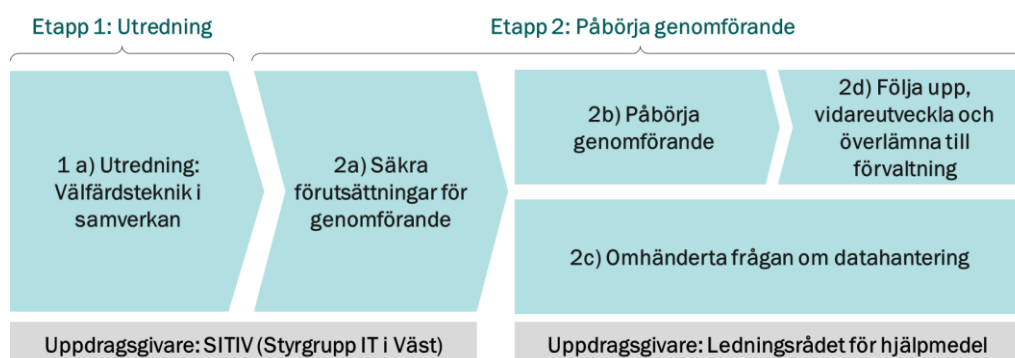
- Tydlig styrning och inriktning på uppdraget med fokus på att invånarens behov skulle vara centrala, tydlighet kring likheten mellan välfärdsteknik och hjälpmedel (inom såväl användning som definitioner av begreppen).
- Tydlig styrning och inriktning att samarbetsorganisationen kring hjälpmedel och Hjälpmedelscentralen ansvarar för långsiktig förvaltning och försörjning.
- Avgränsning av datahanteringsfrågan i det initiala uppdraget för att undvika att en känslig fråga som tidigare gjort det svårt att få framdrift återigen skulle riskera att bromsa arbetet.
- Väldimensionerat projektledningsteam samt analys och genomförandestöd med personer som har dedikerad tid att driva och genomföra utredningsarbetet utan att ordinarie uppgifter i linjeroller tar över fokus och tid.
- Styrgruppen för digitalisering (SITIV) och inte Ledningsrådet för hjälpmedel som uppdragsgivare för att möjliggöra finansiering av utvecklingsresurser under projektets inledning.

Projektets genomförande

Digitala hjälpmedel i samverkan har genomförts under perioden 2021 – juni 2025. Uppdraget kan på en övergripande nivå delas in i två huvudsakliga etapper:

- Etapp 1: Utredning Valfärdsteknik i samverkan
- Etapp 2: Påbörja genomförande

Figur 3: Etapper och faser i arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan

Etapp 1: Utredning Valfärdsteknik i samverkan

Uppdraget i korthet under etapp 1

Utredningsuppdraget omfattade att med kvalitativa och kvantitativa metoder utreda om och i så fall hur en gemensam försörjning av digitala hjälpmedel kan etableras med Hjälpmedelscentralen som försörjare. Detta tog sin utgångspunkt i sex frågeställningar:

- Vilka **produktkategorier** bör ingå i ett enhetligt sortiment av digitala hjälpmedel?
- Vilka **avtalsformer** är lämpliga för digitala hjälpmedel?
- Hur ser behoven ut kopplat till **upphandling** av digitala hjälpmedel?
- Vilka arbetssätt behövs för ett löpande ordnat **införande** av digitala hjälpmedel?
- Hur kan **organisationen** anpassas att stödja en långsiktig försörjningsprocess av digitala hjälpmedel?
- Hur kan **finansiering** utformas för att stödja det gemensamma arbetet med digitala hjälpmedel?

Utifrån resultaten skulle ett *beslutsunderlag* avseende fortsatt arbete utvecklas.

Projektorganisation under etapp 1

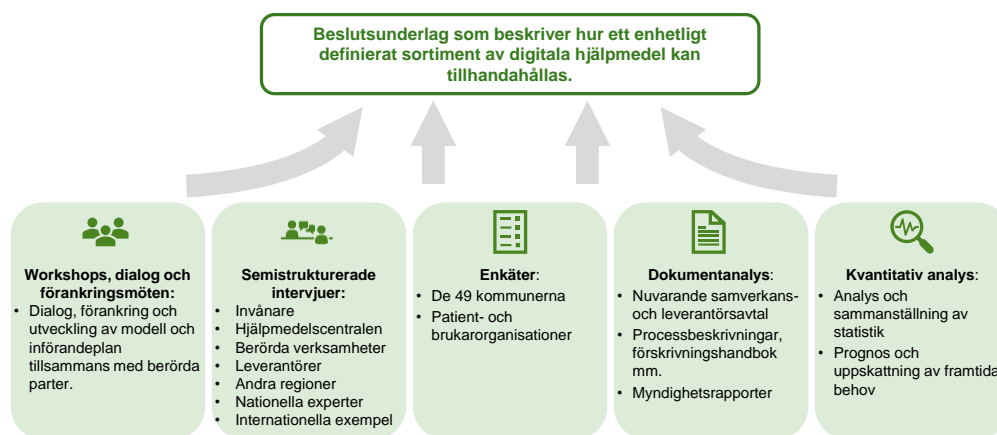
Arbetet med utredningen leddes av VästKoms VD (projektägare och ordförande för styrgruppen) och Västra Götalandsregionens Digitaliseringsdirektör (projektägare). Till projektägarnas stöd har det funnits en styrgrupp bestående av representanter från kommunerna och regionen. Utredningsarbetet genomfördes av en gemensam projektledning från VästKom och Västra Götalandsregionen. Till stöd för projektledarna

har funnits en utsedd projektgrupp med representanter från region och kommun (se Bilaga 1).

Aktiviteter under etapp 1

Arbetet med utredningen omfattade en kombination av olika metoder för att skapa en nyanserad bild av nuläget och behoven av digitala hjälpmedel i Västra Götaland.

Figur 4: Översikt av metod och genomförande

Figur 5: Arbetet med utredningen engagerade och involverade hela Västra Götaland²

I arbetet med utredningen bidrog ett stort antal personer i såväl Västra Götaland som nationellt med tid och engagemang för att hjälpa till att analysera frågeställningar och vidareutveckla den föreslagna modellen för ett samarbete kring digitala hjälpmedel.

Huvudsakliga vägval och beslut i etapp 1

Påbörja förberedelser för genomförande parallellt med utformning av principiell modell för samarbetet

Efter några månaders fokuserat utredningsarbete visade resultaten från utredningen tydligt att det var möjligt att etablera en gemensam försörjning av digitala hjälpmedel med utgångspunkt i Hjälpmiddelscentralen. Det fanns också konsensus bland de som intervjuats och arbetade med frågorna att en sådan samverkan ansågs vara en bra idé och tydliga hypoteser på en principiell nivå kring hur detta kunde genomföras.

² SoL – Socialtjänstlagen, HMC – Hjälpmiddelscentralen, MAS – medicinskt ansvarig sjuksköterska, SAS - socialt ansvarig samordnare

Vägvalet i detta skede avsåg hur arbetet skulle fortsätta: A) om arbetet fortsatt skulle bedrivas sekventiellt där utredningen slutförs, går på remiss och när synpunkter inhämtas påbörjas förberedelser för ett genomförande eller B) om arbetet skulle bedrivas mer agilt som ett förändringsarbete där förberedelser för genomförande påbörjades parallellt med att modellen för samverkan utformades.

Fördelarna med A ansågs vara att det är den traditionella modell som historiskt använts inom offentlig sektor vilket skapar trygghet och tid till väl avvägda beslut. Medan fördelarna med B framför allt handlade om snabbhet och att kunna lära och vidareutveckla parallellt med genomförande och förankring – med nackdelen att alla frågor kanske inte är lösta innan beslut fattas. Styrgruppen landade i beslut om ett agilt arbetssätt vilket ledde till att Etapp 2 startade parallellt med att Etapp 1 avslutades.

Samverkans ekonomi för att gemensamt finansiera ett flerårigt utvecklingsarbete

För att stödja och etablera det gemensamma arbetet med digitala hjälpmedel behövde frågan om finansiering hanteras på lång respektive kort sikt.

På lång sikt var bedömningen att den befintliga ekonomiska modellen för hjälpmedel var lämplig. Den bygger på att Hjälpmedelscentralen köper in hjälpmedel och verksamheter i kommuner och regionen hyr hjälpmedel från Hjälpmedelscentralen under den tid de nyttjas och där tjänster såsom utbildning, rådgivning, logistik, teknisk service och underhåll är inkluderat i produkthyran. Prissättningen för hjälpmedel sker med transparens och ekonomisk uppföljning delas med såväl kommunala som regionala verksamheter.

För att etablera det gemensamma arbetet med digitala hjälpmedel behövdes en uppstartsinvestering. Denna investering avsåg att, under de första åren, täcka kostnader för löner och inköp av de första produkterna innan det fanns produkter i sortimentet att hyra ut enligt den långsiktiga modellen. Investeringsbehovet uppskattades till 34 miljoner kronor, vilket motsvarar tio kronor per invånare och huvudman. Finansieringen för detta hade kunnat hanteras på olika sätt, genom att en huvudman tog hela kostnaden, genom att årligen äska projektmedel, genom att vända sig till befintliga samverkansaktörer (exempelvis SITIV) eller genom att bilda en samverkans ekonomi. I dialog med huvudmännen identifierades flera fördelar med en samverkans ekonomi där regionen och kommunerna bidrog likvärdigt med medel, gemensamt beslutade om användningen av medel och med möjlighet att använda investeringen under hela uppstartsperioden. Denna samverkans ekonomi beskrivs mer detaljerat på sida 41.

Utmaningar som hanterats i etapp 1

- Ta fram underlag så som resursbehov, prognoser och tidsplan för det fortsatta arbetet och kommande förankring i en situation där det fortfarande fanns mycket stora osäkerheter avseende samarbetets utformning och karaktär och ingående parter.
- Skapa samsyn och harmonisera uppdrag och tidsplaner mellan det region- och kommungemensamma projektet Digitala hjälpmedel i samverkan med Västra Götalandsregionens interna införandeprojekt kring egenmonitorering (som i sin tur

hade stort intresse av flera av de digitala hjälpmedel som föreslogs försörjas gemensamt).

- Förankra tillräckligt i och med stora och många organisationer och hantera förväntningar och frågor.
- Kunna utveckla och beskriva det tilltänkta samarbetet och arbetssätten på en tillräckligt konkret nivå för att berörda parter skulle kunna ta ställning till om samarbetet var en bra idé eller inte.

Resultat från etapp 1

Utredningen Välfärdsteknik i samverkan resulterade i fem olika slutprodukter:

Dokument	Innehåll	Målgrupp
<i>Tjänsteutlåtande</i>	Sammanfattning av ärendet och förslag till beslut.	Beslutsfattare på tjänstemannanivå och politisk nivå.
<i>Förslag på Samverkansavtal för digitala hjälpmedel</i>	Dokumentet beskriver förslag på ramar för samarbete kring digitala hjälpmedel, justerade uppdrag för berörda aktörer och gemensam finansiering för att etablera samarbetet.	Beslutsfattare på tjänstemannanivå och politisk nivå.
<i>Bilaga 1: Utredning om enhetligt sortiment av digitala hjälpmedel i Västra Götaland</i>	Denna bilaga beskriver utredningen och de resultat som framkommit. Det inkluderar exempelvis bakgrund, mål och syfte, metod, nulägesanalys, behovsanalys, sammanfattning av förslag på modell, konsekvensanalys och rekommendationer. Dokumentet ska ses som en kunskapsbank kring vad som framkommit i utredningen. Länk	Bred målgrupp – från beslutsfattare till de som arbetar i berörda verksamheter.
<i>Bilaga 2: Modell för att tillhandahålla digitala hjälpmedel i Västra Götaland</i>	Här beskrivs utredningens förslag på modell i mer detalj, inklusive beskrivning av sortiment, arbetssätt, upphandlingsformer, avtalsformer, organisation och finansiering. Länk	Dokumentet riktar sig framför allt till de som arbetar i berörda verksamheter.
<i>Bilaga 3: Införandeplan för att tillhandahålla digitala hjälpmedel i Västra Götaland</i>	Här beskrivs plan för genomförande med en tids- och aktivitetsplan inklusive beslutsordning. Länk	Bred målgrupp – från beslutsfattare till de som arbetar i berörda verksamheter.

Etapp 2: Påbörja genomförande

Arbetet med etapp 2 har skett i fyra delvis parallella faser:

- 2a) Skapa förutsättningar för genomförande (oktober 2021 – december 2022)
- 2b) Påbörja genomförande (januari 2023 – december 2023)
- 2c) Omhändertar frågan om datahantering (februari 2023 – pågående)
- 2d) Följa upp, vidareutveckla och överlämna till förvaltning (januari 2024 – juni 2025)

Fas 2a) Skapa förutsättningar för genomförande

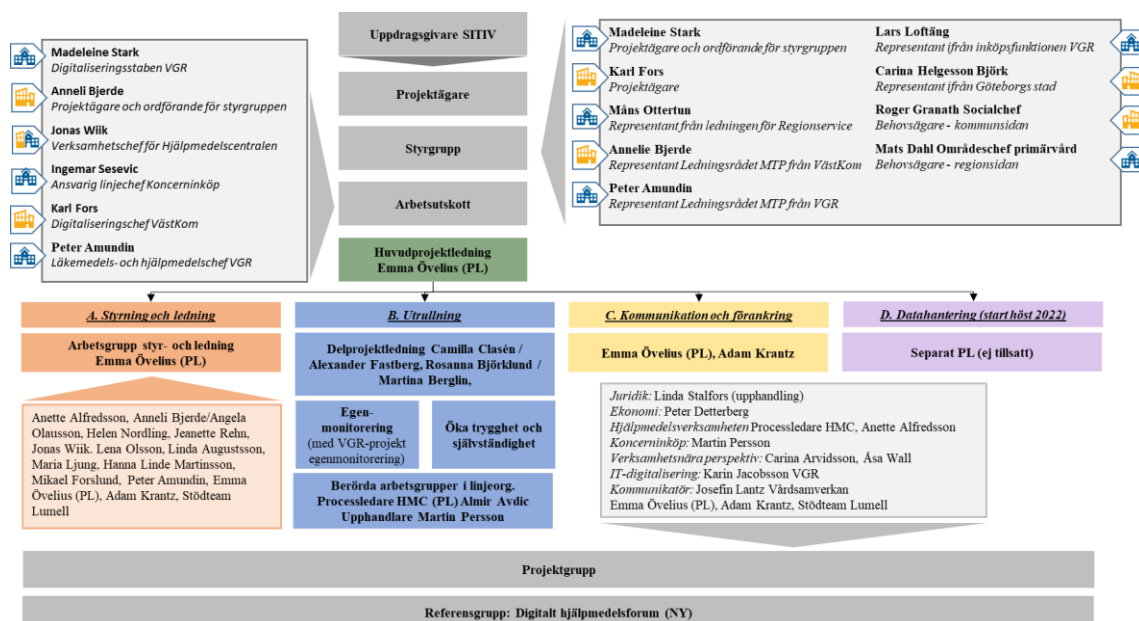
Uppdraget i korthet under fas 2a

Uppdraget var att skapa de förutsättningar som behövdes för att kunna etablera samarbetet kring digitala hjälpmedel enligt den principiella modell som föreslogs i utredningen Valfärdsteknik i samverkan. Detta innebär exempelvis att skapa avtalsmässiga förutsättningar, uppdrag till berörda aktörer och grupperingar, nödvändiga resurser i linjeorganisationen för genomförande av arbetet med mera.

Projektorganisation för fas 2a

Arbetet med att skapa förutsättningar för genomförande leddes av projektägare från SITIV där Västra Götalands representant var ordförande för styrgruppen och VästKoms representant vice ordförande. Till projektägarna fanns en operativ styrgrupp och ett arbetsutskott bestående av representanter från kommunerna och regionen (Se Figur 6 och Bilaga 1). Huvudprojektledare tillsattes med ansvar för både regionens och kommunernas räkning. Delprojektledare/processledare rekryterades under året med ansvar för Hjälpmedelscentralens delar, socialtjänstens område och hälso- och sjukvård/egenmonitorering.

Figur 6: Projektorganisation fas 2a

Aktiviteter i fas 2a

Under denna fas av arbetet genomfördes flera centrala aktiviteter för att skapa goda förutsättningar för ett genomförande. Arbetet genomfördes i huvudsak i tre olika parallella arbetsströmmar:

Styrning och ledning. Tillsammans med berörda nyckelpersoner från samarbetsorganisationen kring hjälpmedel genomfördes ett arbete kring hur de förväntade uppdragen kring digitala hjälpmedel bäst kunde omhändertas. För att verkställa samverkansavtalet utvecklades också förslag på verkställande avtal och den ekonomiska modellen detaljerades.

Utrullning. Tillsammans med linjeorganisationen för hjälpmedel och Västra Götalandsregionens projekt kring egenmonitorering genomfördes behovsanalys kring de första produkterna, utveckling av användarfall, framtagning och förankring av förslag på anvisningar till handböcker för personliga hjälpmedel med berörda samordningsråd/RPO och nätverk. För de produkter där anvisningarna godkändes genomfördes kravställningsarbete och upphandling.

Kommunikation och förankring. Ett brett dialog-, informations- och förankringsarbete genomfördes under hela året med fokus på att utforma samarbetet så att det mötte huvudmännens behov och säkerställa beslut avseende samverkansavtal och kommande verkställande avtal. Exempel på aktiviteter som ingick i detta var remisskonferenser, öppna dialogmöten, information och dialog i delregionala nätverk, information och dialog i grupperingar inom hjälpmedelssamarbetet, information och dialog med enskilda huvudmäns ledningsgrupper eller politiska forum, nyhetsbrev, information på projekthemsidan med mera.

Huvudsakliga beslut i fas 2a

För att skapa förutsättningar för genomförande behövde flera olika beslut fattas, av olika aktörer. Nedan är exempel på de viktigaste besluten som fattades.

Berörda huvudmän (Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland)

- Att etablera samverkan kring digitala hjälpmedel och göra den gemensamma investeringen om tio kronor per invånare beslutades av Västra Götalandsregionen och 47 kommuner. Initialt vald Ale och Alingsås att avvakta med att gå med i samarbetet, under 2024 anslöt Alingsås till samarbetet.

Styrgrupp IT i Väst

- Att finansiera utvecklingsarbetet under 2022 med GITS utvecklingsmedel.
- Att fortsätta med dedikerade och väldimensionerade resurser för projektledning och genomförandestöd till dess att etablerade resurser i förvaltningsorganisationen fanns på plats.
- Att överlämna arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan från SITIV till Ledningsrådet för hjälpmedel från och med 2023.

Samarbetsorganisationen kring hjälpmedel

- Att skicka samverkansavtal Digitala hjälpmedel på remiss.
- Att rekommendera huvudmännen att skriva under samverkansavtal Digitala hjälpmedel efter avslutad remissperiod.
- Att besluta om justerade uppdrag för grupperingar inom samarbetsorganisationen kring hjälpmedel utifrån de nya ansvar som följde av samverkansavtal Digitala hjälpmedel.
- Att besluta om bildande av nya grupperingar och deras respektive uppdrag för att omhänderta nya ansvar inom socialtjänstens område som följde av samverkansavtal Digitala hjälpmedel.
- Att rekrytera personer till och starta upp grupperingar inom samarbetsorganisationen för hjälpmedel inom socialtjänstens område för att kunna påbörja visst arbete redan innan de avtalsmässiga förutsättningarna var helt klara. Ambitionen var att det var grupper som skulle permanentas om samverkansavtalet undertecknades (vilket också skedde).
- Att rekommendera införandet av nya anvisningar för flera digitala hjälpmedel inom hälso- och sjukvård i Hjälpmedelscentralens sortiment.
- Att rekommendera huvudmännen att skriva under de avtal som verkställde samverkansavtal digitala hjälpmedel.
- Att överta ansvaret som projektägare för arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan från och med 2023.
- Att besluta om projektplan och budget för fortsatt arbete 2023 med bibehållna resurser för dedikerad projektledning och genomförandestöd till dess att resurser i linjen rekryterats och introducerats.

Berörd linjeorganisation för hjälpmedel³

- Flertal operativa beslut för att tillse nödvändiga resurser (exempelvis processledare, produktkonsulent, hjälpmedelskonsulent och upphandlare).
- Flertal operativa beslut kopplat till upphandlingsarbete (exempelvis annonsering av upphandling).

Projektorganisationen för Digitala hjälpmedel i samverkan

---

³ Försörjningsförvaltningen, Koncerninköp och Koncernkontorets avdelning där samverkansfunktionen för hjälpmedel har sin tillhörighet

- Att genomföra upphandling av digital våg, blodtrycksmätare och pulsoximeter innan samverkansavtalet var undertecknat utifrån behov i Västra Götalandsregionen. Kommunerna bjöds in att vara med på upphandlingen, men förutsättningar att inkludera eventuella specifika krav från kommunerna saknades.
- Att varje kommun fick utse kontaktpersoner för direktkontakt kring avtals- respektive upphandlingsfrågor för att underlätta beslut och dialog kring kommande upphandlingar.
- Att tillsätta förstudie kring datahantering och delprojektledare för det arbetet.

Utmaningar som hanterats i fas 2a

I arbetet med att skapa förutsättningar för genomförande behövde flera utmaningar hanteras. Nedan är exempel på några av dessa.

- Att arbeta mot en långsiktig förvaltning innebär att tillräckligt med resurser behöver rekryteras och tillsättas i linjeorganisationen. Flera saker försvårade en sådan rekrytering. Innan samverkansavtalet var undertecknat och finansieringen inbetalad ansågs anställningar i vissa delar av organisationen för osäkert utifrån risken att samarbetet kunde falla. Under en längre period fanns också rekryteringsstopp i flera berörda verksamheter (samverkansfunktionen och upphandlingsavdelningen inom Västra Götalandsregionen). Detta hanterades delvis genom att förskjuta tidslinjen och delvis genom att använda externa resurser från VGRs ramavtalsleverantörer och från VästKom.
- Upphandling kring våg, blodtrycksmätare och pulsoximeter var mycket tidskritisk för Västra Götalandsregionen, både utifrån sjukhusens och primärvårdens behov av dessa produkter och från regionens arbete med egenmonitorering. Detta medförde att kommunernas kravbild inte var möjligt att inkludera. Den främsta konsekvensen av detta var att ingen mjukvara upphandlades till produkterna, vilket begränsade möjligheterna till digital överföring och användningen till personlig förskrivning.

Resultat från fas 2a

De huvudsakliga resultaten från denna fas av arbetet var:

- Signerat samverkansavtal där 47 kommuner och Västra Götalandsregionen enats om gemensamma mål och principer för samverkan och uppdrag till samarbetsorganisationen kring hjälpmedel.
- En gemensam samverkansekonomi om 34 miljoner kronor att använda för att etablera samarbetet.
- Framtagna avtal för att verkställa samverkansavtalet.

- Framtagna och godkända anvisningar för blodtrycksmätare, våg, pulsoximeter, glukosmätare, Hba1c-mätare och läkemedelsautomat.

Fas 2b) Påbörja genomförande

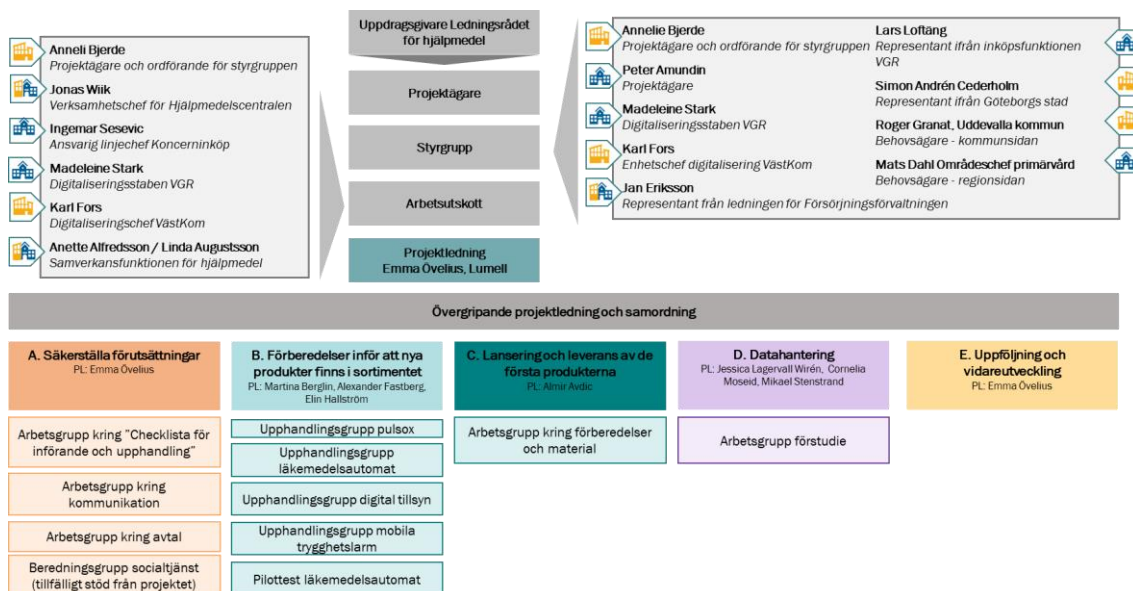
Uppdraget i korthet under fas 2b

Uppdraget var att påbörja det gemensamma arbetet med digitala hjälpmedel och verkställa det samverkansavtal som kommuner och Västra Götalandsregionen enats kring. Detta innebär exempelvis att säkerställa beslut om de verkställande avtalen, starta upp och påbörja arbetet i berörda grupperingar, rekrytera och introducera nödvändiga resurser till linjeorganisationen, genomföra upphandlingsarbete och lansera de första produkterna.

Projektorganisation för fas 2b

Arbetet med att påbörja genomförande leddes av Ledningsrådet för hjälpmedels ordförande och vice ordförande (projektägare). Till projektägarnas stöd har det funnits en operativ styrgrupp och ett arbetsutskott bestående av representanter från kommunerna och regionen (Se Figur nedan samt Bilaga 1). För genomförande fanns en utsedd huvudprojektledare för både regionens och kommunernas räkning, processledare för Hjälpmedelscentralen samt delprojektledare med ansvar för hälso- och sjukvård, socialtjänst samt för arbetet med datahantering (som beskrivs separat under Fas 2c).

Figur 7: Projektorganisation fas 2b

Aktiviteter under fas 2b

Under denna fas av arbetet påbörjades det gemensamma arbetet med att etablera samarbetet enligt den principiella modell som parterna enats kring. Arbetet skedde i fem huvudsakliga spår.

Säkerställa förutsättningar. Inom ramen för detta spår hanterades de avtal som behövdes för att verkställa digitala hjälpmedel samt utveckling och förankring av avtalsguide rörande det nya socialtjänstavtalet. Tillsammans med berörda nyckelpersoner från samarbetsorganisationen kring hjälpmedel och linjeorganisationen kring hjälpmedel genomfördes två utvecklingsarbeten utifrån behov som aktualiserats inom digitala hjälpmedel: ett arbete kring arbetssätt kring införande och upphandling för att bättre omhänderta nya behov utifrån arbetet med digitala hjälpmedel och ett kring kommunikation. Inom ramen för detta spår gjordes också ett arbete med att utreda förutsättningarna för kommunerna att använda regionens plattform för egenmonitorering i de fall kommunerna såg behov av egenmonitorering med blodtrycksmätare eller våg. Centralt för arbetet var också samordning och ledning av Beredningsgrupp handbok & sortiment socialtjänst och Hjälpmedelsforum socialtjänst tillsammans med ansvarig regionutvecklare inom samverkansfunktionen. Detta då tjänsten som samordnare socialtjänst under stora delar av året var vakant och rekryteringsstopp förelåg. Beredningsgrupp Handbok & sortiment socialtjänst utvecklade under året exempelvis en första version av regelverk för socialtjänstens område, process och blanketter för att ansöka om nya produkter till sortimentet, beslutsstöd och tillhörande manual för att bedöma ansökningar om nya produkter till sortimentet, ett regiongemensamt koncept för kompetens med en tillhörande digital utbildning för de som ska arbeta med behovsbedömning och beställning av digitala hjälpmedel inom socialtjänst och deras chefer med mera. Inom ramen för Hjälpmedelsforum socialtjänst skedde omfattande informationsdelning, dialog och erfarenhetsutbyte.

Förberedelser inför att nya produkter finns i sortimentet. Inom ramen för detta spår skedde arbete med upphandlingar av flera olika produkter. Upphandlingarna av våg, blodtrycksmätare, glukosmätare och Hba1c mätare slutfördes. Avseende pulsoximeter och läkemedelsautomat genomfördes behovsanalys, kravställnings- och upphandlingsarbete och slutligen kunde även dessa slutföras. Avseende mobila trygghetslarm, digital tillsyn och digitala lås utvecklades anvisningar, behovsanalys genomfördes och ett upphandlingsarbete påbörjades.

Lansering och leverans av de första produkterna. Inom ramen för detta spår skedde praktiska förberedelser inför lansering. Blodtrycksmätare och våg var de första produkter som köptes in och förskrevs för egenmonitorering inom ramen för Västra Götalandsregionens arbete med egenmonitorering. Inför detta genomfördes exempelvis framtagning av utbildningsmaterial, konfigurationer av beställningssystem, nya arbetssätt för leverans till utlämningsställe utvecklades, rutiner och processer sågs över och tekniker för teknisk support och rekonditionering rekryterades. Inför att även läkemedelsautomaten skulle lanseras rekryterades kommuner till genomförande av pilottest och förberedelser för stegvist och gemensamt test genomfördes. De första utbildningarna kring läkemedelsautomat och leveranserna av läkemedelsautomaterna skedde i december.

Datahantering. Inom ramen för detta spår utvecklades en uppdragshandling för en förstudie kring datahantering och digital infrastruktur och projektledare och projektgrupp tillsattes. Arbetet med detta beskrivs närmare i Fas 2c.

Uppföljning och vidareutveckling. Inom ramen för detta spår planerades kommande uppföljning av samarbetet. Genomförandet av denna sköts fram till 2024 då både avtals-

och upphandlingsarbetet försenat tidpunkten för lansering av de första produkterna något.

Genomgående i alla spår var kommunikation och förankring en viktig del. Ett brett dialog-, informations- och förankringsarbete genomfördes under hela året med fokus på att fortsätta utforma samarbetet så att det mötte huvudmännens behov och säkerställa beslut avseende de verkställande avtalen. Exempel på aktiviteter som ingick i detta var:

- öppna dialogmöten
- information och dialog i delregionala nätverk
- information och dialog i grupperingar inom hjälpmedelssamarbetet
- information och dialog med enskilda huvudmäns ledningsgrupper eller politiska forum
- synpunktsdialoger kring handbok
- nyhetsbrev
- information på projekthemsidan

Huvudsakliga vägval och beslut under fas 2b

Under denna fas av arbetet fattades flera olika beslut av olika aktörer, nedan är exempel på de viktigaste besluten som fattades.

Berörda huvudmän (Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland)

- Att underteckna det verkställande avtalet avseende digitala hjälpmedel inom socialtjänst (Västra Götalandsregionen och 48 kommuner).
- Att underteckna tilläggsavtalet till Samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel (Västra Götalandsregionen och 49 kommuner).

Samarbetsorganisationen kring hjälpmedel

- Att besluta om ett gemensamt regelverk på socialtjänstens område (Handbok för personliga hjälpmedel inom socialtjänst).
- Att besluta om ett gemensamt koncept för kompetens vid behovsbedömning och beställning av hjälpmedel inom socialtjänst.
- Att besluta om checklista för införande och upphandling av hjälpmedel som tydliggör ansvarsfördelning, beslutsfattare och underlag för beslut avseende införande av nya hjälpmedel i sortimentet.
- Att besluta om guide för Avtal för personliga digitala hjälpmedel inom socialtjänst och uppdaterad guide för digitala hjälpmedel inom hälso- och sjukvård.
- Att rekommendera införandet av nya anvisningar för flera digitala hjälpmedel inom socialtjänstens område i hjälpmedelssortimentet.
- Att rekommendera införandet av nya anvisningar för flera digitala hjälpmedel inom hälso- och sjukvård i hjälpmedelssortimentet.

- Att besluta om uppdrag för förstudien kring digital infrastruktur.
- Att besluta om projektplan och budget för fortsatt arbete 2024 med bibehållna resurser för dedikerad projektledning och genomförandestöd till dess att resurser i linjen rekryterats och introducerats.

Berörd linjeorganisation för hjälpmedel⁴

- Flertalet operativa beslut för att tillse nödvändiga resurser (rekrytering av samordnare socialtjänst och systemutvecklare). Inklusiva beslut att rekrytera till Försörjningsförvaltningen istället för till Koncernkontoret eller VästKom utifrån rådande anställningsstopp.
- Flertalet operativa beslut kopplat till upphandlingsarbete (exempelvis annonsering av upphandling och tilldelningsbeslut).
- Beslut om affärsmodell för upphandling av läkemedelsautomat.

Projektorganisationen för Digitala hjälpmedel i samverkan

- Beslut om att genomföra pilottest innan lansering av läkemedelsautomat.
- Beslut om att avgränsa omfattning av upphandling av digital tillsyn och mobila trygghetslarm till att inte inkludera larmhantering.
- Beslut om omprioritering av resurser inom budgetram utifrån organisationsförändringar där delprojektledare bytte tjänst.

Utmaningar som hanterats i fas 2b

I arbetet med att påbörja ett genomförande har flera olika utmaningar hanterats. Nedan är exempel på sådana.

- Under denna fas av arbetet skedde flera stora förändringar inom de organisationer och samverkansstrukturer där projektet verkade. En av de största förändringarna var att VästKoms organisation och uppdrag först utreddes och därefter förändrades. Under samma period skedde också ett omfattande byte av nyckelpersoner både inom projektet (projektägare, styrgruppsmedlemmar och delprojektledare) och inom VästKom och VGR vilket gjorde att kunskap/ägarskap påverkades och att det blev mer utmanande att säkerställa nödvändig förankring och dialog. Detta var särskilt utmanande avseende datahanteringsfrågorna vilka hanterades under samma tidsperiod (se Fas 2c).
- Även under denna fas fanns stora svårigheter att säkerställa nödvändiga rekryteringar till förvaltningsorganisationen, delvis på grund av ovanstående omorganisationer

⁴ Försörjningsförvaltningen, Koncerninköp och Koncernkontorets avdelning där samverkansfunktionen för hjälpmedel har sin tillhörighet

samt av anställningsstopp. Slutligen blev lösningen på detta att rekrytera till Försörjningsförvaltningen inom VGR. Rekryteringsprocessen blev dock utdragen och rekryterade nyckelpersoner påbörjade sin anställning först under 2024 (fas 2d).

- Affärsmodellen som flera leverantörer av digitala hjälpmedel använder skiljer sig från hur hjälpmedel vanligtvis upphandlas i Västra Götaland då flera leverantörer använder leasing. Detta har även några andra hjälpmedelscentraler i landet valt att göra för läkemedelsautomaten. Att köpa in produkter där både hårdvara och mjukvara behövs för att produkten ska kunna användas är inte helt okomplicerat. För att besluta hur detta skulle hanteras i Västra Götaland genomfördes en RFI med leverantörerna och dialog mellan Hjälpmedelscentralen och Västra Götalandsregionens upphandlingsavdelning (Koncerninköp) samt konsultation med upphandlingskonsult. Det var heller inte helt tydligt i ansvarsfördelningen var i organisationen som den här typen av beslut bör fattas. Beslutet, som slutligen fattades av Hjälpmedelscentralens verksamhetschef, blev att stå fast vid Västra Götalandsregionens policy att köpa in och inte leasa läkemedelsautomater. För fortsatt arbete (fas 2d) tillsattes också en arbetsgrupp för att se över var den här typen av beslut bäst fattas framöver.

Resultat från fas 2b

- Två beslutade verkställande avtal som trädde i kraft 1 oktober 2023.
- Beslut om de första tre anvisningarna på socialtjänstens område och start av upphandlingsarbete kring dessa.
- Lansering av blodtrycksmätare, våg och pulsoximeter i förskrivningsbart sortiment.
- Start av pilottest av läkemedelsautomat.
- Digitala hjälpmedel blev också utsett till årets digitaliseringsinitiativ i Västra Götaland 2023.

Fas 2c) Omhändertar frågan om datahantering

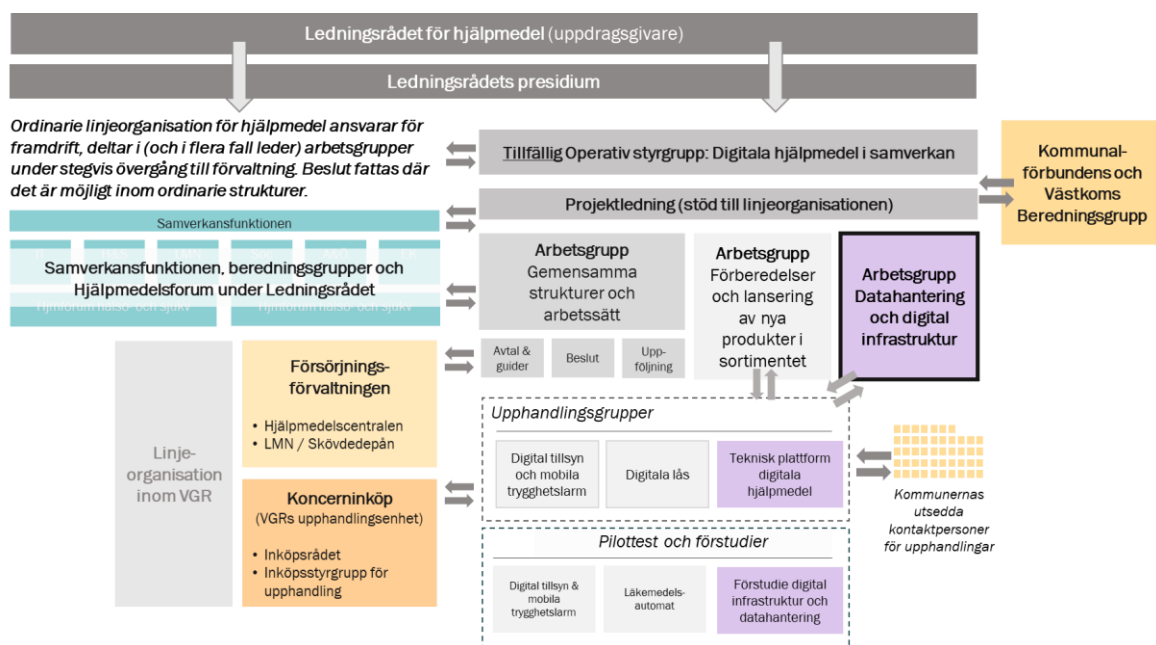
Uppdraget i korthet under fas 2c

Uppdraget var att genomföra en förstudie avseende digital infrastruktur och datahantering för digitala hjälpmedel samt att utifrån behoven utveckla förslag på hur detta bäst kan omhändertas inom befintlig samverkansstruktur. Utifrån förstudiens förslag har därefter ett genomförande påbörjats och planeras fortsätta under 2025 och 2026.

Projektorganisation för fas 2c

Arbetet med digital infrastruktur och datahantering har bedrivits som delprojekt inom ramen för arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan och hanterats inom ramen för samma projektorganisation, med ytterligare avstämnings- och dialogtytor gentemot de samverkansstrukturer och nätverk som finns inom digitalisering. Delprojektledare har tillsatts för Västra Götalandsregionens och kommunernas räkning. Till stöd i arbetet har de haft en projektgrupp för arbetet med förstudien och två olika arbetsgrupper för genomförandet av förstudiens förslag. I projekt- och arbetsgrupper finns representation från både region och kommun.

Figur 8: Projekt- och linjeorganisation i arbetet med digitala hjälpmedel för 2024, med datahangeringsarbetet i lila. För 2023 se Fas 2b.

Aktiviteter under fas 2c

Arbetet med datahantering och digital infrastruktur är fortsatt pågående. I huvudsak kan aktiviteterna så här långt i arbetet beskrivas i tre olika spår.

Genomförande av förstudie. Inom ramen för detta spår genomfördes:

- behovsanalys
- utveckling av användarscenarier
- kartläggning av pågående plattformsinstitutiv i Västra Götaland
- detaljering av tekniska förmågor som en plattform för digitala hjälpmedel behöver ha
- analys av organisatoriska förutsättningar
- analys av juridiska förutsättningar
- dialog och vidareutveckling av framtagna förslag kring tekniska lösningar, förvaltningslösning och finansieringslösning
- framskrivning av en förstudierapport skrivits fram

För att kunna göra detta har intervjuer, fokusgrupper, workshops och en rad olika avstämningsmöten genomförts.

Förankring och beslutsprocess. Arbetet med att förankra och säkerställa beslut utifrån förstudiens förslag har varit mycket omfattande. Då arbetet berör både befintliga samverkansstrukturer kring hjälpmedel respektive digitalisering har båda dessa involverats. Exempel på förankringsaktiviteter inkluderar:

- Förankring med olika delar inom organisationen kring digitala hjälpmedel, framför allt Operativ styrgrupp Digitala hjälpmedel i samverkan, Försörjningsförvaltningen och Samverkansfunktionen.
- Tät och regelbunden kommunikation med kommunalförbunden, i första hand genom beredningsgrupp VGK där alla kommunalförbunden finns representerade.
- Möten med utvalda grupperingar inom respektive kommunalförbund.
- Ett flertal öppna möten för synpunktsdialog där alla medarbetare inom region och kommuner hade möjlighet att medverka.
- Utskick av förstudien och inhämtande av synpunkter på denna genom digital enkät (möjligt för samtliga kommuner att lämna enskilda svar eller svar genom kommunalförbunden).
- Direkt kommunikation med kommunerna genom socialchefsnätverken, informationsutskick och möten där information både gått ut genom kommunalförbunden, representanter i hjälpmedelsforum och kontaktpersoner för arbetet med digitala hjälpmedel.
- Förankring med företrädare för de möjliga förvaltningsorganisationerna Koncernstab digitalisering och GITS.
- Regelbunden dialog med Ledningsrådet för hjälpmedel.
- Regelbunden dialog med Styrgrupp IT i Väst (SITIV).

Påbörja genomförande. Förstudien visade på behov och vilja att samarbeta också kring digital infrastruktur för digitala hjälpmedel. Utifrån detta har ett genomförande påbörjats som inkluderar gemensam upphandling av en teknisk plattform och gemensamt omhändertagande av andra frågor som rör förvaltning och utveckling av plattformen framåt. Utifrån detta bedrivs sedan våren 2024 gemensamt arbete i en arbetsgrupp och en upphandlingsgrupp.

Huvudsakliga vägval och beslut i fas 2c

En knäckfråga inför uppstart av förstudien kring digital infrastruktur och datahantering och under genomförandet har varit huruvida det är en fråga som framför allt rör digitalisering eller en fråga som framför allt rör hjälpmedel. Att detta blir en fråga beror på att det i Västra Götaland finns olika befintliga samverkansstrukturer och forum för digitalisering respektive hjälpmedel – med olika beslutsvägar och involverade personer. För att inte en sådan fråga skulle bromsa uppstart av förstudien genomfördes den som ett delprojekt inom arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan, och då med Ledningsrådet för hjälpmedel som uppdragsgivare.

Under förstudien utreddes och utformades olika alternativ för förvaltning och strategiska beslut kring en eventuell framtida gemensam teknisk plattform – ett alternativ med utgångspunkt i de gemensamma strukturerna kring hjälpmedel och ett annat med utgångspunkt i de gemensamma strukturerna kring digitalisering. För respektive alternativ sågs behov av viss utveckling/förstärkning för att kunna omhänderta behoven framåt. Utifrån alternativen inhämtades synpunkter både från enskilda huvudmän och samverkansforum/delregionala nätverk. Beslut avseende framtida hantering togs därefter i både Styrgrupp IT i Väst och i Ledningsrådet för hjälpmedel.

Resultatet blev att Ledningsrådet för hjälpmedel tar det övergripande strategiska ansvaret för plattformen framåt, utifrån att behoven avseende plattform är så nära kopplade till de hjälpmedel som finns i sortimentet vilket är Ledningsrådets mandat. Den mer operativa förvaltningen ska ske i linje med förvaltning av närliggande plattformar och ingår i de frågor som arbetsgruppen fortsatt arbetar med hösten 2024.

Nedan är exempel på de viktigaste besluten som fattades i denna fas av respektive aktör.

Samarbetsorganisationen kring hjälpmedel

- Besluta om uppdrag för förstudien kring digital infrastruktur och datahantering.
- Godkänna rapporten från förstudien och gå vidare med genomförande av förstudiens förslag, vilket inkluderade beslut om att:
  - Upphandla en teknisk plattform för digitala hjälpmedel i linje med de förmågor som beskrivs i förstudien. Initialt upphandlas basfunktionalitet som vidareutvecklas över tid utifrån behoven i länet.
  - Finansiera uppstart och investering i att få plattformen på plats med en delad finansiering från samverkanskonomin för digitala hjälpmedel och SITIVs utvecklingsmedel (denna punkt beslutas av SITIV). Utöver detta ska projektgruppen undersöka möjligheten till extern finansiering (Vinnova, EU-medel).
  - Finansiera driften av plattformen genom att kostnaden inkluderas i hjälpmedelshyran för de produkter som integreras mot plattformen.
  - Förvalta plattformen genom att strategiska beslut kring plattformen fattas inom ramen för styr- och ledningsstrukturen för hjälpmedel medan den dagliga förvaltningen hanteras i linje med hur övriga närliggande plattformar förvaltas.
  - Uppdra till samverkansfunktionen att i dialog med projektgruppen att se över hur uppdrag och kompetens inom styr- och ledningsstrukturen för hjälpmedel bör kompletteras utifrån det nya ansvaret.
- Besluta kring ett antal vägval kring funktionalitet för plattformen inför upphandlingsarbete.

Samarbetsorganisationen kring digitalisering (Styrgrupp IT i Väst)

- Ställa sig bakom Ledningsrådet för hjälpmedels beslut att upphandla en teknisk plattform för digitala hjälpmedel i linje med de förmågor som beskrivs i förstudien kring digital infrastruktur för digitala hjälpmedel. Initialt upphandlas basfunktionalitet som vidareutvecklas över tid utifrån behoven i länet.
- Att med SITIV:s utvecklingsmedel medfinansiera kostnaden för uppstart och investering i att få plattformen på plats med upp till 5 miljoner kronor 2025 för att reducera kommunernas anslutningskostnad till plattformen.
- Ställa sig bakom Ledningsrådet för hjälpmedels beslut att förvalta plattformen genom att strategiska beslut kring plattformen fattas inom ramen för styr- och

ledningsstrukturen för hjälpmedel medan den dagliga förvaltningen hanteras i linje med hur övriga närliggande plattformar förvaltas.

Berörd linjeorganisation för hjälpmedel⁵

- Beslut om rekrytering av systemutvecklare för digitala hjälpmedel.

Projektorganisationen för Digitala hjälpmedel i samverkan

- Beslut om omprioritering av resurser inom budgetram utifrån behov av delprojektledare, lösningsarkitekt och systemutvecklare.
- Besluta om uppdrag för upphandlingsgrupp teknisk plattform.
- Besluta om uppdrag för arbetsgrupp kring digital infrastruktur för digitala hjälpmedel.

Utmaningar som hanterats i fas 2c

I arbetet med att omhänderta frågan om datahantering och digital infrastruktur har flera olika utmaningar hanterats. Nedan är exempel på sådana.

- Det har varit utmanade och inte fullt ut varit möjligt att rekrytera personer med rätt kompetens till projekt- och arbetsgrupper. Särskilt utmanande har det varit att få tillgång till teknisk kompetens (exempelvis lösnings- och domänarkitekt) från kommunerna, då detta ofta bara finns i de större organisationerna, och som även där är en kompetens som är svår att avvara. Detta har lett till att det tagit längre tid att kunna starta upp arbetet och har inneburit en risk att den tekniska lösningen inte ska möta kommunernas behov lika bra som om önskad kompetens funnits med i arbetet hela vägen.
- Det har varit utmanande att genomföra förankring och utreda vem som kan fatta beslut när frågan berör två olika områden där samverkan finns i länet (i detta fall både hjälpmedel och digitalisering). Denna utmaning har ytterligare förstärkts av att det under 2023-2025 parallellt med att detta skulle göras också skedde flera stora förändringar inom de organisationer och samverkansstrukturer där projektet verkade. En av de största förändringarna var att VästKoms organisation och uppdrag först utreddes och därefter förändrades. Under samma period skedde också ett omfattande byte av nyckelpersoner både inom projektet (projektägare, styrgruppsmedlemmar och delprojektledare) och inom VästKom och VGR vilket gjorde att kunskap/ägarskap påverkades och att det blev mer utmanande att säkerställa nödvändig förankring och dialog. Under 2025 har även tjänsten inom samverkansfunktionen med fokus på datasäkerhet varit vakant och rekrytering pågår.

---

⁵ Försörjningsförvaltningen, Koncerninköp och Koncernkontorets avdelning där samverkansfunktionen för hjälpmedel har sin tillhörighet

- En utmaning har också varit hur en plattform för digitala hjälpmedel ska förhålla sig till andra plattformar och utvecklingsarbeten. För att hantera detta har det varit viktigt att genomgående säkerställa dialog, informationsutbyte och harmonisering av uppdrag med närliggande projekt såväl i Västra Götaland (exempelvis IoT-plattformen SmartRegion, Västra Götalandsregionens plattform Vård och hälsa, Västra Götalandsregionens arbete kring plattformar för medicintekniska produkter samt arbetet med Millennium) samt nationellt (exempelvis med Inera).

Resultat från denna fas

- Godkänd och publicerad rapport från förstudien [länk](#).
- Beslut att påbörja ett genomförande och upphandla en gemensam teknisk plattform.
- Beviljat bidrag om 1,5 Mkr till projektet från Vinnova inom utlysningen *Medtech4Health: Implementering av medicinteknik inom vård och omsorg 2024*.

Fas 2d) Följa upp, vidareutveckla och överlämna till förvaltning

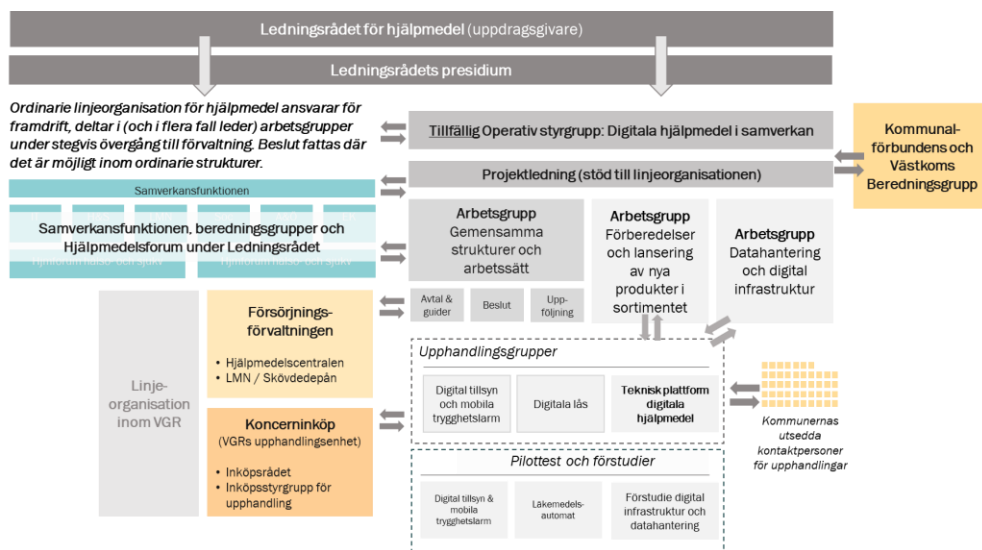
Uppdraget i korthet under fas 2d

Uppdraget var att fortsätta det gemensamma arbetet med digitala hjälpmedel och verkställa det samverkansavtal som 48 kommuner och Västra Götalandsregionen enats kring. Detta innebär exempelvis att slutföra pilottest av läkemedelsautomat och öppna upp för förskrivning av läkemedelsautomat i länet, fortsätta arbetet med beredningsgrupper och hjälpmedelsforum på socialtjänstens område och fortsätta upphandlingsarbetet av de första produkterna på socialtjänstens område. För dessa aktiviteter skulle ansvaret för genomförande stegvis överlämnas till nyrekryterade nyckelpersoner. Uppdraget var också att genomföra uppföljning av arbetet och identifiera utvecklingsområden framåt och stötta linjeorganisationen i omhändertagandet av dessa utvecklingsområden framåt samt i övergången till förvaltning.

Projektorganisation för fas 2d

Från och med 2024 bedrivs arbetet i första hand i linjeorganisationen kring hjälpmedel, med stöd från projektledning och arbete i arbetsgrupper med ansvar för olika frågor. I syfte att bereda frågor till Ledningsrådet för hjälpmedel och omhändertagade beslut och frågor som än så länge inte har en tydlig hemvist i linjeorganisationen har en tillfällig operativ styrgrupp för Digitala hjälpmedel i samverkan utsetts.

Figur 9: Projekt- och linjeorganisation i arbetet med digitala hjälpmedel för 2024

Aktiviteter för fas 2d

Arbetet med att följa upp, vidareutveckla och överlämna till förvaltning har genomförts inom tre huvudsakliga spår

Gemensamma strukturer och arbetssätt handlar i huvudsak om att skapa bättre förutsättningar för arbete inom ordinarie förvaltning. Inom ramen för detta spår har flera olika aktiviteter genomförts:

- Slutförande av arbetet med avtalsguider⁶ för digitala hjälpmedel. I avtalsguiderna beskrivs och förtydligas arbetssätten för försörjaren (Hjälpmiddelscentralen och Skövdedepån) och förskrivande/beställande enheter.
- Arbete med att synliggöra vilka olika typer av beslut som fattats under projektet och kan komma att behöva fattas framåt genomfördes. För varje typ av beslut beskrevs vad beslutet handlar om, vilken kompetens och vilket mandat som behövs för att fatta beslutet och förslag på gruppering/beslutsfattare utvecklades.
- Arbete i beredningsgrupp Handbok & sortiment socialtjänst exempelvis med att färdigställa och publicera en utbildning för behovsbedömning och beställning av digitala hjälpmedel.
- Dialog, erfarenhetsutbyte och informationsdelning genom Hjälpmedelsforum socialtjänst.
- Uppföljning av samverkansavtal Digitala hjälpmedel genomfördes genom dokumentanalys, enkäter till kommuner och förskrivande enheter i regionen,

⁶ Ny guide till socialtjänstsvalet och uppdaterad guide inom samarbetsavtalet och överenskommelsen

intervjuer med företrädare för samarbetsorganisationen kring hjälpmedel och förskrivande enheter samt analys av statistik från Hjälpmedelscentralen. Utifrån resultaten i uppföljningen utvecklades också förslag på utvecklingsbehov för berörda strukturer i linjeorganisationer i dialog med företrädare från samma strukturer. Resultaten från uppföljningen sammanställdes i en rapport och omhändertagande av utvecklingsbehoven har påbörjats.

- Introduktion, kunskapsöverföring och stegvis överlämning av ansvarsområden och uppgifter till samordnare socialtjänst och systemutvecklare för digitala hjälpmedel.
- Överlämning och genomförande av workshops och arbetsmöten med berörda nyckelpersoner i ordinarie strukturer för att omhänderta utvecklingsbehov och tydliggöra ansvar och arbetssätt framåt.
- Kunskapsöverföring till ordinarie strukturer genom överlämning av dokumentation, framtagning av mallar och stöddokument samt bollplanksstöd till berörda personer utifrån behov.

Förberedelser och lansering av nya produkter i sortimentet. Parallellt med att skapa förutsättningar för fortsatt arbete under projektledningsstöd har arbetet med att förbereda inför samt lansera nya produkter i sortimentet fortsatt. Avseende läkemedelsautomaten genomfördes ett pilottest tillsammans med fyra kommuner och därefter öppnades för förskrivning i hela länet. I anslutning till detta genomfördes digitala erfarenhetsutbyten där pilotkommunerna fick dela med sig av sina erfarenheter och framtagna stöddokument och rutiner. Dessa har även sammanställts i en rapport från pilottestet, en hemsida med stöddokument samt ett stödmaterial kring effekthemtagning. Avseende digital tillsyn, mobila trygghetslarm och digitala lås har fokus legat på upphandlingsarbete. Flera verksamheter har också efterfrågat stöd i framtagning av ansökningar kring nya produkter och dialog kring dessa med samordningsråd (exempelvis mobilt ctg, termometer, digital mätare för urinsticka).

Datahantering. Inom ramen för detta spår slutfördes förstudien kring datahantering och digital infrastruktur och uppdrag för fortsatt arbete togs fram och beslutades. Arbetet med detta beskrivs närmare i Fas 2c.

Genomgående i alla spår var kommunikation och förankring en viktig del. Ett brett dialog-, informations- och förankringsarbete genomfördes under hela våren 2024 med fokus på att fortsätta utforma samarbetet så att det mötte huvudmännens behov. Exempel på aktiviteter som ingick i detta var:

- öppna dialogmöten
- information och dialog i delregionala nätverk
- information och dialog i grupperingar inom hjälpmedelssamarbetet
- information och dialog med enskilda huvudmäns ledningsgrupper eller politiska forum

- nyhetsbrev
- information på projekthemsidan

Huvudsakliga vägval och beslut i fas 2d

Samarbetsorganisationen kring hjälpmedel

- Att besluta om stegvis övergång till ordinarie strukturer och stegvis nedtrappning av projektlednings- och genomförandestöd.

Berörd linjeorganisation för hjälpmedel⁷

- Flertalet operativa beslut kopplat till upphandlingsarbete (exempelvis annonsering av upphandling och tilldelningsbeslut).

Projektorganisationen för Digitala hjälpmedel i samverkan

- Att besluta om genomförande av uppföljning samt syfte, metod och frågeställningar för denna.
- Att rekommendera hur olika typer av beslut tas om hand framåt.
- Att godkänna rapporten från uppföljningen.
- Att godkänna plan för överlämning till befintliga strukturer.

Utmaningar som hanterats i fas 2d

I arbetet med att följa upp, vidareutveckla och överlämna till förvaltning har flera olika utmaningar hanterats. Nedan är exempel på sådana.

- Det har varit utmanade att rekrytera rätt kompetenser till upphandlingsgrupper. Särskilt utmanande har det varit att få tillgång till teknisk kompetens (exempelvis lösningsarkitekt och verksamhetsnära IT-kompetens) från kommunerna, då detta ofta bara finns i de större organisationerna, och som även där är en kompetens som är svår att avvara. Detta har lett till förseningar och risk att upphandlade produkter inte möter behoven lika bra som om önskad kompetens funnits med i arbetet hela vägen. För att få in rätt kompetenser har mycket tid lagts på dialog och påminnelser till kommunernas upphandlingskontakter samt påminnelser i nyhetsbrev och dialogmöten.
- När nästan femtio huvudmän upphandlar gemensamt blir det stora upphandlingar. Det har flera fördelar i möjligheten att ställa krav på leverantörerna men kan också göra det utmanande att leverera när det är stora volymer som efterfrågats. Här har vissa utmaningar fått hanteras i upphandlingsarbetet för att hitta rätt balans. Detta

---

⁷ Försörjningsförvaltningen, Koncerninköp och Koncernkontorets avdelning där samverkansfunktionen för hjälpmedel har sin tillhörighet

har gjorts genom att förtidsannonsera och inhämta synpunkter från leverantörer och referensgrupp och vid förekommande fall förskjuta tidsplanen för att se över utformningen av upphandlingen igen utifrån synpunkter.

- Genomföra uppföljning av samarbetet kring Digitala hjälpmedel i samverkan medan arbetet pågår och fortfarande är relativt nytt har också varit utmanande. Det är för tidigt att se konkreta resultat av samarbetet och uppföljningen fokuserade därför på genomförandet och vad som kan utvecklas och förbättras i syfte att kunna uppnå önskade resultat framåt.

Även denna fas har arbetet med kommunikation och förankring till del påverkats av att VästKoms uppdrag varit under förändring med flera byten av nyckelpersoner och förändringar av samverkansgrupper och nätverk.

Resultat från fas 2d

- Lansering av läkemedelsautomat i förskrivningsbart sortiment med sammanställning av olika material som kan underlätta arbetet exempelvis:
  - Samlad information om läkemedelsautomater [länk](#)
  - Rapport med lärdomar från pilottest av läkemedelsautomater [länk](#)
  - Stöd för effekthemtagning kring läkemedelsautomat [länk](#)
  - Vanliga frågor och svar [länk](#)
  - Material från pilotkommunerna för erfarenhetsutbyte [länk](#)
- Uppföljningsrapport med utvecklingsområden [länk](#)
- Genomförda workshops för att omhänderta utvecklingsbehov
- Plan för stegvis överlämning till befintliga strukturer
- Genomförda workshops och arbetsmöten för överlämning och kunskapsöverföring

Metoder och lärdomar av särskilt intresse för andra komplexa analys- och utvecklingsarbeten

Samverkan med lika stort inflytande från kommun och region

Digitala hjälpmedel i samverkan har från start och genomgående under hela projektperioden bedrivits gemensamt av VästKom och Västra Götalandsregionen. Uppdragshandlingen för utredningen (etapp 1) togs fram gemensamt, genomförandet har finansierats likvärdigt av region och kommunsidan och representation i projektets styrgrupper, arbetsutskott och projektgrupper har varit likvärdig. Arbetet har kännetecknats av att både region och kommun ska ha lika stort inflytande, även om varje fråga inte nödvändigtvis innebär att regionen och kommunerna har lika stort behov eller

intresse. I vissa frågor har det varit regionens behov som prioriterats och i andra frågor kommunernas. Kännetecknande för arbetet har varit att involverade personer som sett det länsgemensamma intresset i första hand, att projektledning och involverade personer löpande lyft fram behov och prioriteringsbeslut i projektorganisationen med tydliga konsekvenser samt en löpande dialog och inkluderande arbetssätt med omfattande dialog och förankring med berörda verksamheter runt om i länet.

Brett förankringsarbete parallellt med utformning av arbetssätt

Genomgående genom hela arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan har ett stort fokus och tid lagts på en inkluderande kommunikation, förankring och dialog. Syftet med detta har varit att löpande kunna identifiera hinder/utmaningar genom hela arbetet och att tidigt kunna identifiera och gemensamt utarbeta tänkbara lösningar. Den här typen av komplexa analys- och utvecklingsarbeten förutsätter att många olika aktörer och perspektiv kan inkluderas på ett effektivt sätt för att framtagna lösningar ska bli bra.

För att kunna arbeta på det sättet har det varit viktigt att arbeta aktivt med att identifiera olika målgrupper och deras kommunikationsbehov. Tre tydliga exempel på typer av målgrupper är de som ska fatta olika beslut kopplat till digitala hjälpmedel, de som behöver vara delaktiga i arbetet och de som behöver känna till vad som pågår på en övergripande nivå. För respektive målgrupp har vi sedan arbetat med att identifiera kommunikationsbehov och vilka aktiviteter som behövs för att möta detta. Aktiviteterna har ofta fokuserat på befintliga samverkansgrupper och nätverk för olika frågor både på hjälpmedels- och digitaliseringsområdet, i kombination med riktad dialog med de som direkt berörs av respektive fråga.

Ett viktigt arbetssätt för att kunna ha en effektiv dialog med beslutsfattare och de som behöver vara delaktiga i arbetet är att arbeta med att utveckla hypoteser och konkreta förslag och därefter föra dialog kring dessa förslag med berörda målgrupper. Baserat på dialogen har förslagen löpande uppdaterats med förbättringar och ändringar.

För att det ska vara lätt att vara delaktig och komma med synpunkter och frågor har ett viktigt kommunikationsbudskap varit att Digitala hjälpmedel i samverkan är ett gemensamt utvecklingsarbete där kommunerna och regionen har ett gemensamt ansvar för att det blir bra. I kommunikationen har det betonats att det är genom att ställa frågor, komma med förslag och bidra i arbetsgrupper som det gemensamma arbetet blir bättre. En annan viktig del i budskapen har varit frivilligheten, både avseende att delta i samarbetet som helhet och i enskilda upphandlingar. En metod för att underlätta delaktighet har varit att arbeta mycket med visualiseringar för att tydliggöra exempelvis behov, hur en lösning eller process kan komma att fungera etcetera. Detta gör det oftare lättare att förklara och förstå hur något är tänkt och att se vad som kan förbättras. Utifrån synpunkter har visualiseringarna uppdaterats och stämts av igen.

För att nå ut bredare med information har tre huvudsakliga kanaler använts: nyhetsbrev som spridits till projektets kontaktpersoner i kommuner och regionen och i VästKoms kommunikationskanaler, öppna digitala dialogmöten (cirka två tider per månad) där intresserade kan ansluta och få en statusuppdatering, svar på vanliga frågor och ställa sina egna frågor.

Bygga på befintliga strukturer för att tidigt kunna arbeta med önskad förvaltningslösning

Redan vid formulering av uppdragshandling togs beslutet att en eventuell framtida förvaltning skulle placeras inom det gemensamma samarbetet kring hjälpmedel. Detta inriktningsbeslut möjliggjorde att utforma modellen och samverka utifrån en befintlig och välfungerande struktur och att från start involvera personer från denna struktur i arbetet. Vilket i sin tur skapar bättre förutsättningar för en fungerande förvaltning. I dialogen med huvudmännen medförde beslutet att använda befintliga strukturer också att det var enkelt att förklara och konkretisera hur ett utökat samarbete kring digitala hjälpmedel skulle kunna fungera i praktiken. Detta upplevs ha underlättat förståelse och skapat trygghet inför huvudmännens beslut. På många sätt har användandet av befintlig upphandlings- och logistikorganisation även påskyndat och effektiviserat arbetet eftersom processer, arbetsätt och kompetens kunnat nyttjas. Det har också funnits vissa utmaningar med att bygga på den befintliga strukturen kring hjälpmedel, även fast den är välfungerande. Det gäller framför allt på områden där det, utifrån de nya produkterna finns vissa behov, som kanske inte fullt ut går att tillgodose med hänsyn till helheten för hela hjälpmedelssortimentet eller befintliga arbetsätt och avtal. Detta har medfört att det kanske inte alltid varit möjligt att ha den flexibilitet eller det tempo som vissa verksamheter skulle önska i införandet av digitala hjälpmedel. I det befintliga samarbetet kring hjälpmedel har det inte heller varit så vanligt att introducera helt nya produkter, vilket gjort att vissa av de utmaningar och behov som lyfts har varit nya att hantera och vissa typer av beslut inte varit självklara var i organisationen de bäst fattas.

Projektlednings- och genomförandestöd med betydande arbetstid för att leda och genomföra arbetet

Genomgående under analys- och utvecklingsarbetet har det funnits erfarna och dedikerade resurser för projektledning och genomförandestöd som haft tid att prioritera och genomföra arbetet utan att de samtidigt är uppbundna i linjeuppdrag/roller som gör det svårt att få loss den tid och den flexibilitet som behövs för att bedriva utvecklingsarbete. Omfattningen på dessa resurser (huvudprojektledare, delprojektledare och analysstöd) har varierat över tid men omfattar flera heltidstjänster. Detta beskrivs av flera involverade personer starkt ha bidragit till att arbetet har kunnat bedrivas med god framdrift. Dessa resurser har kunnat planera och leda arbetet, utveckla förslag på underlag som stäms av med berörda parter, genomföra analysarbete, leda arbetsgrupper med personer från linjeorganisationen, hantera kommunikation och förankring med mera. För att ett sådant upplägg ska kunna fungera är det centralt att samarbeta mycket nära med berörd linjeorganisation så att det som utvecklas går väl i linje med övrigt arbete och har god förankring med berörda parter. Nackdelen med dedikerade projektledningsresurser är att vid övergång till förvaltning finns risk att viss kunskap går förlorad och att tempot i genomförandet minskar. Detta har hanterats framför allt genom att arbeta nära förvaltningsorganisationen och med en gedigen överlämning.

Gemensamt upphandlingsarbete

En central del i att etablera samarbete kring ett gemensamt sortiment av digitala hjälpmedel är gemensamma upphandlingar. Även om detta sedan många år görs på hjälpmedelsområdet, och samma strukturer och processer används, är det flera aspekter

som varit nya när det gäller digitala hjälpmedel eller när det gäller helt nya hjälpmedel som inte upphandlats tidigare. En utmaning har varit att uppskatta volymer av ett hjälpmedel inför upphandling.

Upphandlingsgrupper med rätt kompetens från både region och kommun

Det har i flera fall handlat om att upphandla produkter som Västra Götalandsregionen inte upphandlat tidigare och därmed saknar produktkunskap om, och produkter med både hårdvara och mjukvara vilka är mer komplexa att kravställa. Produkterna på socialtjänstens område är ju också helt avsedda för kommunernas del vilket gör att det är deras krav som ska inkluderas. Dessa nämnda förutsättningar gör det centralt att upphandlingsarbetet görs gemensamt med representanter från de verksamheter som ska förskriva eller beställa produkterna och med personer med IT-kompetens kring dessa verksamheter. Tidigare erfarenheter av att inte ha för stor upphandlingsgrupp för att kunna arbeta effektivt har fått balanseras mot möjligheten att få in rätt kompetens. Det har i praktiken varit en relativt stor utmaning att få till upphandlingsgrupper med tillräcklig kompetens, särskilt på IT-sidan. Dessa svårigheter har i flera fall lett till att upphandlingsarbetet tagit längre tid att starta eller att svårigheter uppstått om en central kompetens fallit bort och behövt ersättas. Det har visat sig att kravställningen i vissa fall inte blivit tillräcklig tex. utifrån support och behörighet till leverantörens system. Lärdomen från arbetet såhär långt är att fortsätta bygga på det gemensamma engagemanget och viljan till samarbetet och vikten av att hjälpas åt med upphandlingarna för att rekrytera in personer, och att ha upphandlingsgrupperna något större än för områden som vanligtvis upphandlas för att minska sårbarheten.

Ansvarsfördelning, processer och beslutsvägar

När det gäller upphandlingar av helt nya hjälpmedel var processer, ansvarsfördelning och beslutsvägar inte helt klarlagda, då de flesta gemensamma upphandlingar sedan tidigare rörde befintligt sortiment vilket ställer andra krav. Parallellt med upphandlingsarbetet har därför befintliga strukturer och projektledning arbetat med att detaljera och tydliggöra ansvarsfördelning, beslutsvägar och process framåt. Detta har resulterat i en checklista för införande och upphandling av digitala hjälpmedel, gemensam mall för analysrapport och förtydligande kring vilka beslut som fattas i upphandlingsgrupp, beredningsgrupper, Ledningsrådet för hjälpmedel eller Försörjnings-förvaltningen. Det har funnits för och nackdelar med att göra ett sådant utvecklingsarbete parallellt med och inte innan upphandlingsarbete. Fördelarna har framför allt varit att det funnits ett antal konkreta situationer och lärdomar att tänka gemensamt kring vilket sannolikt gjort det lättare att se vilka situationer där det fanns förbättringsområden och vad som är lämpliga lösningar. Nackdelarna att upphandlingsarbetet för de första produkterna hade underlättats och sannolikt kunnat effektiviserats om den tydliga ansvarsfördelning, process och beslutsvägar som idag synliggjorts funnits på plats innan.

Kommunikation och beslut om deltagande i upphandling

Kring de gemensamma upphandlingarna behövs kommunikation i tre olika situationer. För det första behöver behovsbilden från de olika huvudmännen inhämtas, för det andra behövs kommunikation för att kunna sätta samman upphandlingsgrupper och för det tredje (eftersom det är frivilligt för huvudmännen att delta i de gemensamma upphandlingarna) behövs kommunikation kring beslut om att medverka i upphandlingen

och vilka volymer som efterfrågas. Utifrån dialog med kommunerna föreslog VästKom att varje kommun skulle utse en kontaktperson för upphandlingsfrågor som projektet hade dialog med kring dessa tre frågor. Kontaktpersonen ansvarade i sin tur för att säkerställa nödvändiga mandat och informationsflödet i den egna organisationen. Fördelarna med detta upplägg har varit att det under projektet har funnits namngivna personer att ha kontakt med och att det därmed kunnat vara relativt snabba processer. Nackdelarna har varit att den lokala förankringen och informationsflödet inte alltid fungerat fullt ut och att ansvaret för dessa kontaktpersoner inte varit fullt ut tydligt. Administrativt är det också en utmaning att underhålla en kontaktlista med ett femtiotal personer från lika många organisationer, där personer slutar och byter tjänst och ibland missar att meddela detta. För att skapa bättre förutsättningar för kommunikation framåt och i förvaltning kommer kontakten med dessa kontaktpersoner ersättas med kontakt med funktionsbrevlådor till upphandlingsenheter och information till representanter i hjälpmedelsforum.

Arbetet med att ta fram och säkerställa beslut kring avtal

Under arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan har tre olika avtal mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland utvecklats och beslutats. Den grundläggande analysen av vilka avtal som behövdes för att förstärka samarbetet kring hjälpmedel genomfördes under projektets inledande utredningsfas där utöver projektgruppens medlemmar även SKRs jurister konsulterades⁸. Tre olika avtal bedömdes nödvändiga; ett samverkansavtal och två olika verkställande avtal. Nedan beskrivs kort de arbetssätt och metoder som använts i framtagning, förankring och beslut kring dessa avtal, inklusive remissprocess och vilka forum som beslutat och när.

Samverkansavtal Digitala hjälpmedel

Framtagning av avtalet i remissversion

Ett övergripande samverkansavtal bedömdes behövas för att etablera samverkan, ge nödvändiga uppdrag till berörda aktörer och säkerställa tillräcklig och gemensam finansiering av det utvecklingsarbete som skulle genomföras. Detta samverkansavtal utvecklades hösten 2021 av utredningens projektgrupp och förankrades i projektets styrgrupp. Därefter lades förslag på remissversion av samverkansavtalet och förslag på remissprocess fram till Ledningsrådet för hjälpmedel⁹, den politiska beredningsgruppen för hjälpmedel¹⁰ och det politiska samrådsorganet mellan Västra Götalandsregionen och VästKom SRO. Parallellt med dialogen med dessa samverkansforum genomfördes information och dialog med kommunalförbunden, socialchefs- och KD-nätverken samt med berörda tjänstemän och politiker inom Västra Götalandsregionen¹¹. Synpunkter från dessa dialoger omhändertogs löpande.

Inför remissperioden planerades också den fortsatta beslutsprocessen för samverkansavtalet med mål om att, i det fall svaren från remissrundan visade att det var

---

⁸ Se kapitel 5.4 [länk](#)

⁹ Denna gruppering hette då "Ledningsrådet för Medicintekniska produkter"

¹⁰ Denna gruppering hette då "Politisk beredningsgrupp MTP"

¹¹ Organisationen inom VGR har förändrats sedan detta genomfördes. Då genomfördes denna förankring med hälso- och sjukvårdsnämnden och den nämnd som ansvarade för Hjälpmedelscentralens verksamhet (Servicenämnden – numera Styrelsen för logistik)

möjligt, kunna skyndsamt besluta om avtalet i berörda samverkanstrukturer före semesterperioden.

Figur 10: Översikt över remissperioden

Remissförfarande

Samverkansavtal digitala hjälpmedel var på remiss under cirka tre månader (20 januari 2022 – 18 april 2022). Remissversion av avtalet med tillhörande följebrev och information spreds till kommunerna genom VästKoms och kommunalförbundens etablerade kontaktkanaler och nätverk. Det var frivilligt för kommunerna och Västra Götalandsregionen att svara på remissen. Under remissperioden genomfördes tre digitala remisskonferenser¹² med öppen inbjudan. Vid dessa tillfällen presenterades resultaten från utredningen *Välfärdsteknik i samverkan*, innehållet i avtalet, samt vanliga frågor och svar om avtalet baserat på tidigare dialoger. Därefter fanns tid för frågor och dialog. Utöver dessa remisskonferenser erbjöds lokala dialoger på plats eller digitalt med enskilda huvudmän eller delregionala nätverk, vilket skedde i ett tiotal fall. Under hela remissperioden genomfördes också, precis som under hela projektet, öppna digitala dialogmöten på Teams där intresserade chefer och medarbetare i regionen eller kommunerna kunde få en statusuppdatering och genomgång.

För att på ett strukturerat sätt inhämta synpunkter på förslaget till avtal användes en digital enkät. I enkäten fanns dels övergripande frågor om remissinstansen på en övergripande nivå höll med om innehållet i avtalet och såg positivt på att ställa sig bakom detta samt möjlighet att lämna synpunkter. De flesta remissinstanser använde den digitala enkäten medan några valde att lämna synpunkter med egna skrivelser.

I anslutning till sista dag att lämna remissvar hade ansvariga projektledare avsatt ett par dagars arbetstid för att gå igenom, sammanställa och omhänderta samtliga remissvar skyndsamt och säkerställa beslutsunderlag. Detta ledde till vissa revideringar av avtalet, men den samlade bedömningen av projektledare och projektets styrgrupp var att det reviderade avtalet kunde gå vidare för beslut enligt planering. En sammanställning av remissvaren¹³ publicerades på projektets hemsida på vårdsamverkan och bilades till beslutsunderlagen kring avtalet när det gick vidare för beslut.

Beslutsprocess

Efter avslutad remissperiod genomfördes efterföljande beslutsprocess enligt plan. Det innebär att Samverkansavtal, med tillhörande tjänsteutlåtande och bilaga med remissvar gick upp till den politiska beredningsgruppen för MTP för information och därefter till SRO för beslut i de gemensamma samverkanstrukturer. Därefter sändes avtalet till Västra Götalandsregionen och kommunernas gemensamma strukturer (VästKoms styrelse och kommunalförbundens direktorier). För Västra Götalandsregionen var detta beslutsärende

¹² Remisskonferens 2 [länk](#)

¹³ Sammanställning av remissvar [länk](#)

i Hälso- och sjukvårdsstyrelsen (avseende avtalet och dess undertecknande) och Regionstyrelsen avseende finansieringen.

Efter att avtalet godkänts och signerats av Västra Götalandsregionen skickades enskilda avtal till respektive kommun i Västra Götaland.

Tillsammans med samverkansavtal Digitala hjälpmedel skickades följande bilagor ut:

- Samverkansavtal Digitala hjälpmedel
- Följebrev
- Exempel på tjänsteutlåtande
- Praktisk instruktion
- Vanliga frågor och svar
- Exempel på informations/presentationsmaterial
- Sammanställning av remissvar
- Utredningen om Valfärdsteknik i samverkan, med tillhörande bilagor.

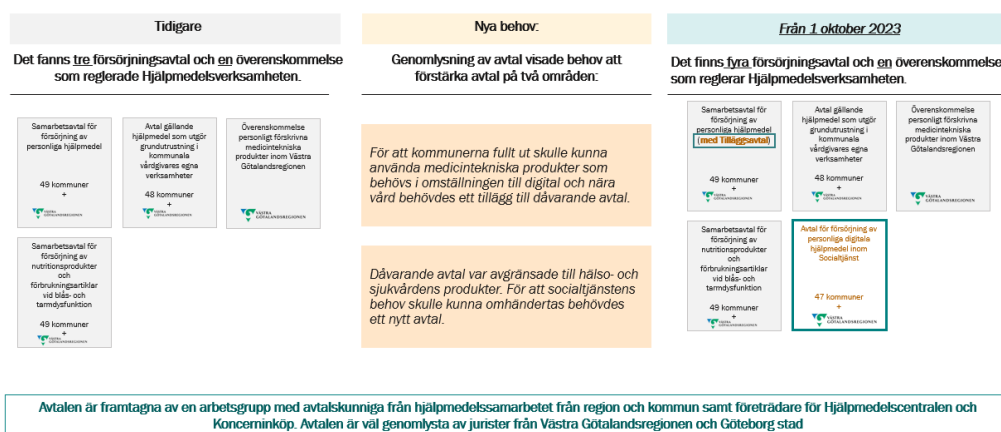
Under beslutsperioden publicerades löpande på projektets hemsida, i nyhetsbrev och på öppna dialogmöten vilka beslutsforum och huvudmän som ställt sig bakom avtalet.

Verkställande avtal

Ett av flera centrala uppdrag i samverkansavtal digitala hjälpmedel var att säkerställa de avtal som behövs för att kunna verkställa avtalet. Genomlysning av försörjningsavtal och överenskommelser kring hjälpmedel visade att två nya behov behövde omhändertas:

- För att kommunerna fullt ut skulle kunna förskriva medicintekniska produkter som behövs i omställningen till digital och nära vård behövdes ett tilläggsavtal till "Samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel".
- För att socialtjänstens behov skulle kunna omhändertas behövdes ett nytt avtal.

Figur 11: Illustrativ bild över behovet av verkställande avtal

Dessa verkställande avtal utvecklades av en arbetsgrupp med avtalskunniga från hjälpmedelssamarbetet från region och kommun samt företrädare för Hjälpmedelscentralen. Arbetsgruppen leddes av projektledare för digitala hjälpmedel.

Genomlysning av avtalen genomfördes av jurister från Västra Götalandsregionen och Göteborg stad.

Parallellt med utformningen av avtal genomfördes avstämningar med beredningsgrupp avtal och överenskommelser¹⁴, dialog i socialchefs nätverken samt löpande information i projektets öppna dialogmöten och nyhetsbrev.

De verkställande avtalen bedömdes av berörda tjänstemän inom Ledningsrådet för hjälpmedel kunna hanteras utan remissperiod och med en förenklad beslutsprocess. Utifrån detta hanterades de först i de gemensamma samverkansstrukturerna. Därefter skickades avtalen för beslut inom Västra Götalandsregionen (Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden) och därefter till respektive kommun.

Precis som för samverkansavtal digitala hjälpmedel skickades de avtal som Västra Götalandsregionen undertecknat till respektive kommun för signering. Under beslutsperioden publicerades löpande på projektets hemsida, i nyhetsbrev och på öppna dialogmöten vilka beslutsforum och huvudmän som ställt sig bakom avtalen¹⁵.

Samverkans ekonomi som modell för gemensam finansiering av fleråriga utvecklingsarbeten

För att stödja och etablera det gemensamma arbetet med digitala hjälpmedel behövde frågan om finansiering hanteras på lång respektive kort sikt.

Långsiktigt var bedömningen att den befintliga ekonomiska modellen för hjälpmedel var lämplig. Den bygger på att Hjälpmedelscentralen köper in hjälpmedel och verksamheter i kommuner och regionen hyr hjälpmedel från Hjälpmedelscentralen under den tid de nyttjas och där tjänster såsom utbildning, rådgivning, logistik, teknisk service och underhåll är inkluderat i produkthyrnan. Det är också möjligt för verksamheterna att köpa hjälpmedel från Hjälpmedelscentralen, då ingår leverans av ett färdigmonterat hjälpmedel som är klart att använda. Service och underhåll på köpta produkter debiteras enligt gällande timpriser. Prissättningen för hjälpmedel sker med transparens och ekonomisk uppföljning delas med såväl kommunala som regionala verksamheter. En hörnsten i arbetet med hjälpmedel är att prissättningen ska vara rättvis, och påslaget på hyran för att täcka tjänsterna regelbundet justeras upp och ned utifrån nyttjandet. Detta med full transparens gentemot kommunernas och regionens verksamheter.

För att etablera det gemensamma arbetet med digitala hjälpmedel behövdes en uppstartsinvestering. Denna investering avsåg kostnader under de första åren för lönekostnader till exempelvis process- och arbetsledning, produktkonsultent, upphandlare, tekniker, utbildare och supportpersonal. Investeringen inkluderar också produktrelaterade kostnader för inköp av de första produkterna, utrustning samt för etablering av test och demonstrationsmiljöer. Det var mycket svårt att beräkna både storleken på investeringen och under hur lång tidsperiod som uppstartsfinansieringen skulle kunna användas.

Baserat på dialog med andra regioner, berörda linjechefer och den plan och prognoser som projektgruppen tog fram beslutades om en investeringsperiod om tre år. Den totala

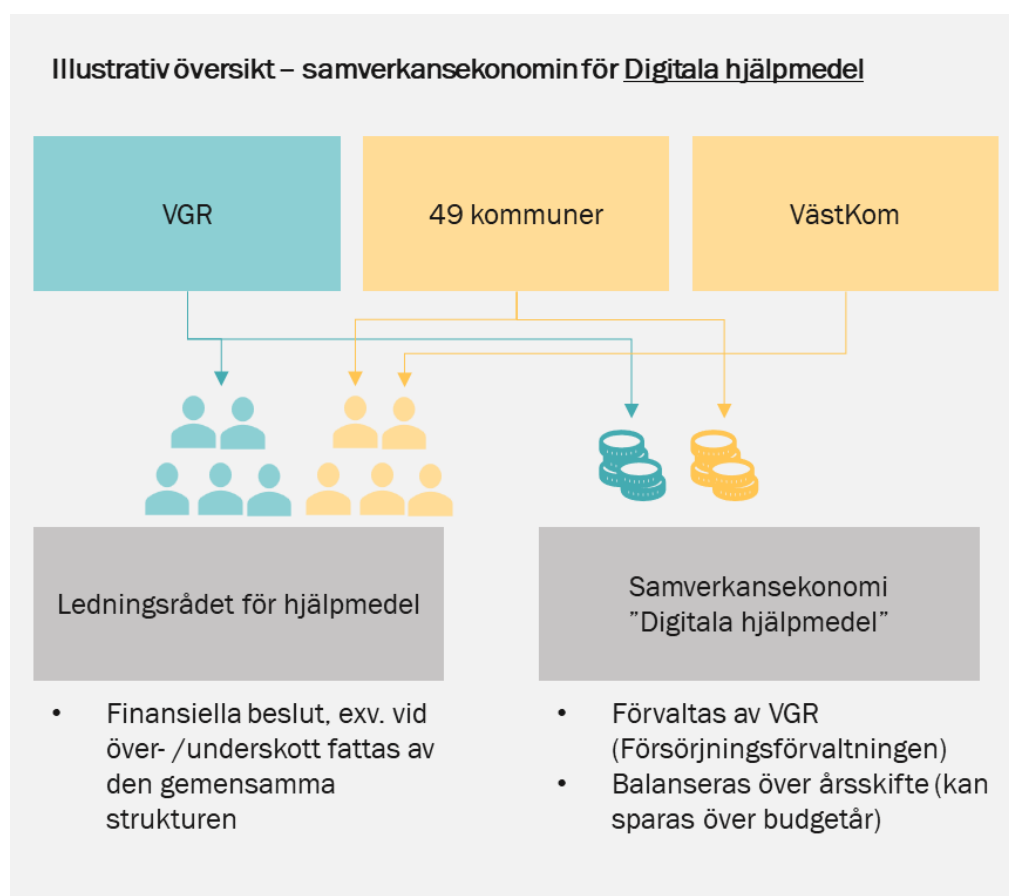
¹⁴ Berörd beredningsgrupp inom hjälpmedelssamarbetet avseende avtalsfrågor [länk](#)

¹⁵ Länk till excelfil med sammanställning av beslut om avtal och deltagande i upphandlingar [länk](#)

kostnaden för perioden uppskattades till 51 miljoner kronor, och de totala uppskattade intäkter genom ett långsiktigt hållbart påslag på produkthyrorna till 17 miljoner kronor. Kvar att finansiera genom en gemensam investering var då 34 miljoner kronor, vilket motsvarar tio kronor per invånare och huvudman.

För att skapa goda förutsättningar för samarbetet föreslogs en modell med en gemensam samverkans ekonomi till vilken kommunerna och regionen bidrog med lika mycket medel (10 kronor per invånare och huvudman). För samverkans ekonomin utsågs Ledningsrådet för hjälpmedel (där kommunerna och regionen är lika representerade) till styrgrupp. Denna konstruktion möjliggjorde att ekonomin kunde hållas avskild från förvaltarens ekonomi och balanseras över budgetåren. Precis som för övrig ekonomi kring hjälpmedel förvaltas samverkans ekonomin av Västra Götalandsregionen.

Figur 12: Illustrativ översikt över samverkans ekonomin kring digitala hjälpmedel

Idén om en gemensam investering och samverkans ekonomi där man inte årligen behövde be om ytterligare medel utan kunde fokusera på genomförandet togs emot väl av huvudmännen. Att samarbetet också innebar att gå in med en investering innebar att huvudmännen tog beslutet om samverkan på högsta nivå i organisationen (vanligtvis politiska beslut) och medförde att de gemensamma målsättningarna och viljan blev välförankrade. Att ha den gemensamma ekonomin har också skapat goda förutsättningar i det fortsatta utvecklingsarbetet, möjliggjort anställning av nyckelpersoner i linjeorganisationen och omprioritering inom resursram (exempelvis utifrån det behov av en gemensam digital plattform som aktualiserades 2023-2024).

Efterord november 2025

Projektet digitala hjälpmedel i samverkan avslutades sista juni 2025, i samband med att samverkanskonomin avslutades. Samverkanskonomin slutade med ett överskott på ca 7 miljoner.

De avtal som tecknades mellan kommuner och Västra Götalandsregionen löper på och följs upp i enlighet med plan för uppföljning i avtalen. De nya arbetssätten övergick succesivt till linjearbete under 2024–2025 och fortsätter att utvecklas i samarbete mellan de olika huvudmännen och förvaltningar inom Västra Götalandsregionen.

För att säkerställa kompetens inom socialtjänst och datahantering i samverkansfunktionen har regionutvecklare för digitala hjälpmedel och regionutvecklare för hjälpmedel inom socialtjänst har rekryterats. Försörjningsförvaltningen och koncerninköp arbetar aktivt med kompetensförsörjning som motsvarar nuvarande och framtida behov. Arbetet pågår också med att säkerställa kompetens gällande digitala hjälpmedel inom socialtjänst i de beredningsgrupper som hanterar dessa frågor.

Arbetet med styrning och ledning samt stödmaterial till huvudmännen arbetades fram under projektet och fortsätter att utvecklas inom linjeorganisationen bland annat för:

- Handbok för personliga hjälpmedel inom socialtjänst
- Koncept för behovsbedömning och beställning av hjälpmedel inom socialtjänst
- Sidan för erfarenhetsutbyte och stödmaterial

Införande av personliga digitala hjälpmedel i sortiment har fortsatt och utökats sedan projektet avslutades i linje med den avsiktsförklaring som beskrevs i samverkansavtalet digitala hjälpmedel. Nu i november 2025 finns nio digitala hjälpmedel i sortiment varav sex inom Hälso- och sjukvård och tre inom Socialtjänst. Fler upphandlingar är på gång. Över 3 000 digitala hjälpmedel har levererats till patient och brukare.

I dom kommuner som deltar i upphandlingar pågår implementeringsarbete inom socialtjänstens område. Ansvaret för arbetet ligger på respektive kommun, med stöd från samarbetsorganisationen i form av stödmaterial och erfarenhetsutbyten.

Arbetet med projektet länsgemensam teknisk plattform fortsätter som ett separat projekt och finansieras delvis av överskottet från samverkanskonomin.

Bilaga 1 Projektorganisation i respektive fas av arbetet

Etapp 1

Styrgrupp:

- **Helena Söderbäck** tillförordnad VD, VästKom (Projektägare, ordförande i styrgruppen) (tidigare Ann-Charlotte Järnström, dåvarande VD VästKom)
- **Ann-Marie Schaffrath** Digitaliseringsdirektör, Västra Götalandsregionen (Projektägare)
- **Peter Amundin** Läkemedels- och hjälpmedelschef, Västra Götalandsregionen
- **Annelie Bjerde** Enhetschef, Valfärdsutveckling VästKom
- **Magnus Blom** Representant för Primör/privata vårdgivare (tidigare Carl-Peter Anderberg)
- **Karl Fors** Enhetschef, Digital verksamhetsutveckling VästKom
- **Carina Helgesson Björk** Enhetschef Intraservice, Göteborg stad
- **Peter Häyhänen** Regional utvecklingschef Digitalisering, Västra Götalandsregionen
- **Lars Loftäng** Inköpschef, Västra Götalandsregionen
- **Måns Ottertun** Affärsområdeschef Regionservice Västra Götalandsregionen (tidigare Jan Eriksson Tf. Servicedirektör, Västra Götalandsregionen)
- **Madeleine Stark** Funktionsledare digitalisering och representant för Styrgruppen IT i Väst (SITIV) från Västra Götalandsregionen (tidigare Johnie Berntsson, Avdelningschef, Vårdens digitalisering Västra Götalandsregionen)

Projektgrupp:

- **Anette Alfredsson** Regionutvecklare och samordnare för hjälpmedelsfrågor, anställd inom Västra Götalandsregionen men företräder både kommunerna och regionen
- **Anna Andersson** Enhetschef KommunRehab, Uddevalla kommun
- **Carina Arvidsson** e-Hälsosamordnare & Medicinskt ansvarig samordnare, Grästorp kommun
- **Camilla Malmer** Delprojektledare egenmonitoreringsprojektet, Västra Götalandsregionen
- **Karin Jacobsson** Funktionsledare digitalisering, Västra Götalandsregionen
- **Jonas Wiik** Verksamhetschef Hjälpmedelscentralen, Västra Götalandsregionen
- **Julia Gadd** Strategisk inköpare hjälpmedel och ortopedteknik Koncernkontoret, Västra Götalandsregionen
- **Linda Stalfors** Regionjurist, Västra Götalandsregionen
- **Per Holmberg** Systemförvaltare, Ulricehamns kommun
- **Yvonne Witzöe** Projektledare för AllAgeHub, Göteborgsregionen
- **Åsa Wall** Planeringsledare välfärdsteknik, Göteborg stad
- **Adam Krantz** Projektledare, VästKom
- **Emma Övelius & Christofer Montell** Projektledare, Västra Götalandsregionen

Etapp 2: Fas 2a Skapa förutsättningar

Styrgrupp:

- **Madeleine Stark** Funktionsledare digitalisering och representant för Styrgruppen IT i Väst (SITIV) från Västra Götalandsregionen (Projektägare, ordförande i styrgruppen)
- **Karl Fors** Enhetschef, Digital verksamhetsutveckling VästKom (projektägare)
- **Peter Amundin** Läkemedels- och hjälpmedelschef, Västra Götalandsregionen
- **Annelie Bjerde** Enhetschef, Välfärdsutveckling Ledningsrådet för hjälpmedel, VästKom
- **Mats Dahl**, primärvårdschef Närhälsan Västra Götalandsregionen
- **Roger Granath**, socialchef Uddevalla kommun
- **Carina Helgesson Björk** Enhetschef Intraservice, Göteborg stad
- **Lars Loftäng** Inköpschef, Västra Götalandsregionen
- **Måns Ottertun** Affärsområdeschef Regionservice Västra Götalandsregionen (tidigare Jan Eriksson Tf. Servicedirektör, Västra Götalandsregionen)

Arbetsutskott:

- **Madeleine Stark** Funktionsledare digitalisering och representant för Styrgruppen IT i Väst (SITIV) från Västra Götalandsregionen
- **Karl Fors** Enhetschef, Digital verksamhetsutveckling VästKom
- **Peter Amundin** Läkemedels- och hjälpmedelschef, Västra Götalandsregionen
- **Annelie Bjerde** Enhetschef, Välfärdsutveckling Ledningsrådet för hjälpmedel, VästKom
- **Jonas Wiik** Verksamhetschef Hjälpmedelscentralen, Västra Götalandsregionen
- **Ingemar Sesevic**, chef för Medicinska specialiteter, läkemedel och hälsovård Koncerninköp, Västra Götalandsregionen
- **Adam Krantz** digitaliseringsstrateg, VästKom (första halvåret)
- **Emma Övelius** Huvudprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan

Arbetsgrupp Styrning & ledning

- **Anette Alfredsson** Regionutvecklare och samordnare för hjälpmedelsfrågor, anställd inom Västra Götalandsregionen men företräder både kommunerna och regionen
- **Peter Amundin** Läkemedels- och hjälpmedelschef, Ledningsrådet för hjälpmedel, Västra Götalandsregionen
- **Carina Arvidsson** e-Hälsosamordnare & Medicinskt ansvarig samordnare, Grästorps kommun
- **Linda Augustsson**, regionutvecklare samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor
- **Annelie Bjerde** Enhetschef, Välfärdsutveckling Ledningsrådet för hjälpmedel, VästKom / **Angela Olausson**, VästKom
- **Mikael Forslund**, Förvaltningsdirektör Habilitering & hälsa
- **Adam Krantz** digitaliseringsstrateg, VästKom
- **Hanna Linde Martinsson**, Skaraborgs kommunalförbund

- **Maria Ljung**, Göteborgsregionen
- **Helen Norling**, Boråsregionen
- **Lena Olsson**, Tanums kommun
- **Jeanette Rehn**, enhetschef Regionhälsan
- **Jonas Wiik** Verksamhetschef Hjälpmedelscentralen, Västra Götalandsregionen
- **Emma Övelius**, huvudprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan

Arbetsgrupp Avtal:

- **Fredrik Ahlvik** Regionutvecklare och samordnare för hjälpmedelsfrågor, anställd inom Västra Götalandsregionen men företräder både kommunerna och regionen
- **Anette Alfredsson** Regionutvecklare och samordnare för hjälpmedelsfrågor, anställd inom Västra Götalandsregionen men företräder både kommunerna och regionen
- **Barbro Nohlqvist Pettersson**, avtalskunnig Göteborg stad
- **Jonas Wiik** Verksamhetschef Hjälpmedelscentralen, Västra Götalandsregionen
- **Emma Övelius**, huvudprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan
- Avtalskunniga jurister från Göteborg stad och Västra Götalandsregionen med erfarenhet från tidigare avtal mellan region och kommun (exempelvis från grundutrustningsavtalet), regelbundna avstämningar och genomläsning under arbetets gång

Arbetsgrupp Ekonomi

- **Fredrik Ahlvik** Regionutvecklare och samordnare för hjälpmedelsfrågor, anställd inom Västra Götalandsregionen men företräder både kommunerna och regionen
- **Sverker Andersson**, socialchef Vara kommun
- **Peter Detterberg** Västra Götalandsregionen
- **Magnus Hansson**, Regionservice Västra Götalandsregionen
- **Sören Johansson**, Regionservice Västra Götalandsregionen
- **Jonas Wiik** Verksamhetschef Hjälpmedelscentralen, Västra Götalandsregionen
- **Emma Övelius**, huvudprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan
- **Alexander Fastberg**, delprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan

Tillfällig beredningsgrupp digitala hjälpmedel

- **Kristina Nyström**, Rehabilitering & hälsa
- **Camilla Emmoth**, Svenljunga kommun
- **Przemyslaw Skorupka**, läkare Närhälsan
- **Christina Hammar**, Hjälpmedelscentralen
- **Almir Avdic**, Hjälpmedelscentralen
- **Angela Olausson**, sjuksköterska strateg VästKom
- **Linda Augustsson**, regionutvecklare samverkansfunktionen
- **Emma Övelius**, huvudprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan

Utsedda kontaktpersoner i olika frågor / Projektgrupp

- **Juridik:** Linda Stalfors (upphandling)
- **Ekonomi:** Peter Detterberg

- **Hjälpmiddelscentralen** *Almir Avdic*,
- **Samverkansfunktionen** *Anette Alfredsson*
- **Koncerninköp:** *Martin Persson*
- **Verksamhetsnära perspektiv:** *Carina Arvidsson, Åsa Wall*
- **IT-digitalisering:** *Karin Jacobsson VGR*
- **Kommunikatör:** *Josefin Lantz Vårdsamverkan*
- **Emma Övelius**, huvudprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan

Fas 2b Påbörja genomförande

Styrgrupp:

- **Annelie Bjerde** Enhetschef, Välfärdsutveckling Ledningsrådet för hjälpmedel, VästKom (Projektägare, ordförande i styrgruppen)
- **Peter Amundin** Läkemedels- och hjälpmedelschef, Västra Götalandsregionen (projektägare,)
- **Mats Dahl**, primärvårdschef Närhälsan Västra Götalandsregionen
- **Karl Fors** Enhetschef, Digital verksamhetsutveckling VästKom
- **Roger Granath**, socialchef Uddevalla kommun
- **Carina Helgesson Björk** Enhetschef Intraservice, Göteborg stad
- **Lars Loftäng** Inköpschef, Västra Götalandsregionen
- **Jan Eriksson** Regionservice Västra Götalandsregionen, Västra Götalandsregionen)
- **Madeleine Stark** Funktionsledare digitalisering och representant för Styrgruppen IT i Väst (SITIV) från Västra Götalandsregionen

Arbetsutskott:

- **Annelie Bjerde** Enhetschef, Välfärdsutveckling Ledningsrådet för hjälpmedel, VästKom
- **Anette Alfredsson / Linda Augustsson**, Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor
- **Madeleine Stark** Funktionsledare digitalisering och representant för Styrgruppen IT i Väst (SITIV) från Västra Götalandsregionen
- **Karl Fors** Enhetschef, Digital verksamhetsutveckling VästKom
- **Jonas Wiik** Verksamhetschef Hjälpmiddelscentralen, Västra Götalandsregionen
- **Ingemar Sesevic**, chef för Medicinska specialiteter, läkemedel och hälsovård Koncerninköp, Västra Götalandsregionen
- **Emma Övelius** Huvudprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan

Arbetsgrupp kring "Checklista för införande och upphandling"

- **Annelie Bjerde** Enhetschef, Välfärdsutveckling Ledningsrådet för hjälpmedel, VästKom
- **Peter Amundin** Läkemedels- och hjälpmedelschef, Västra Götalandsregionen (projektägare)

- **Martina Berglin**, VästKom
- **Jonas Wiik** Verksamhetschef Hjälpmedelscentralen, Västra Götalandsregionen
- **Almir Avdic**, processledare digitala hjälpmedel och TF chef för produktteamet, Hjälpmedelscentralen, Västra Götalandsregionen
- **Harriet Stjärneborn**, Skövdedepån, Västra Götalandsregionen
- **Jessica Nordenberg**, Koncerninköp
- **Martin Persson**, Koncerninköp
- **Johan Ohlsson/Victoria Mohlén**, VGRs projekt för egenmonitorering
- **Emma Övelius** Huvudprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan
- Avstämningar med berörda linjechefer inom Koncerninköp och Regionservice
- Avstämningar med **samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor, produktkonsulenter samt befintliga beredningsgrupper** inom samverkansorganisationen för hjälpmedel

Arbetsgrupp kring kommunikation

- **Anette Alfredsson**, Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor
- **Linda Augustsson**, Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor
- **Fredrik Ahlvik**, Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor
- **Henric Wichman**, Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor
- **Piotr Gabrys**, Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor
- **Almir Avidc**, Processledare hjälpmedelscentralen
- Avstämningar med **befintliga beredningsgrupper** inom samverkansorganisationen för hjälpmedel

Arbetsgrupp kring datahantering och digital infrastruktur

- Se Fas 2c

Fas 2c

För styrgrupp och övergripande projektorganisation, se fas 2b och 2d.

Förstudiens arbetsgrupp

- **Jessica Lagervall Wirén**, projektledare, Västra Götalandsregionen
- **John Wagner**, lösningsarkitekt, Västra Götalandsregionen
- **Cornelia Moseid**, projektledare, VästKom (1H 2023)
- **Mikael Stenstrand**, projektledare kommunperspektiv (2H 2023, med hjälp av kommunal referensgrupp) och UX, Digitala hjälpmedel i samverkan

Arbetsgrupp för fortsatt arbete

- **Jessica Lagervall Wirén**, projektledare, Västra Götalandsregionen
- **Rosanna Björklund**, projektledare, VästKom

- **Mikael Doi**, systemutvecklare, Digitala hjälpmedel i samverkan
- **John Wagner**, lösningsarkitekt, Västra Götalandsregionen
- **Malin Olsson**, Strateg hjälpmedel/digitalisering, VästKom
- **Mikael Stenstrand**, Genomförandestöd, Digitala hjälpmedel i samverkan

Upphandlingsgrupp plattform

- **Anna Jacobsson**, Upphandlare, Västra Götalandsregionen
- **Jessica Lagervall Wirén**, projektledare, Västra Götalandsregionen
- **Rosanna Björklund**, projektledare, VästKom
- **Mikael Doi**, Ansvarig datahantering, Digitala hjälpmedel i samverkan
- **John Wagner**, lösningsarkitekt, Västra Götalandsregionen
- **Mats Olofsson**, tekniker, försörjarrepresentant, Västra Götalandsregionen
- **Andreas Svensson**, verksamhetsutvecklare välfärdsteknik, Borås stad
- **Anette Kronlid**, utvecklingsledare omsorgsförvaltningen, Trollhättans stad
- **Angelica Rudolfsson**, systemförvaltare, SML-IT
- **Daniel Salminen**, IT-samordnare socialtjänst, Lilla Edets kommun
- **Jelena Vasic**, utvecklingsledare digitalisering, Mölndals stad
- **Linn Pedersen**, verksamhetsutvecklare IT, Trollhättans stad
- **Max Birath**, digitaliseringsstrateg, Bengtsfors och Melleruds kommun
- **Petra Hallenberg**, utvecklingsledare informationssäkerhet, Göteborgs stad
- **Sara Lagergren**, verksamhetsutvecklare välfärdsteknik vård och omsorg, Skövde kommun

Fas 2d

Operativ styrgrupp:

- **Magnus Kronvall** Läkemedels- och hjälpmedelschef, Västra Götalandsregionen (projektägare, och ordförande för styrgruppen)
- **Kristina Lännergren VD VästKom (tidigare Håkan Sundberg tf VD Västkom** (Projektägare)
- **Anette Alfredsson / Linda Augustsson**, Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor
- **Erika Cedervret Nilsson**, verksamhetschef Hjälpmedelscentralen
- **Karl Fors** Koncernstab digitalisering Västra Götalandsregionen
- **Maria Ljung**. Göteborgsregionen
- **Anna-Lena Ludvigsson**, Skaraborgs kommunalförbund
- **Maria Olsson**, hjälpmedelsstrateg VästKom
- **Ingemar Sesevic**, Chef medicinska specialiteter, Koncerninköp Västra Götalandsregionen
- **Emma Övelius** Huvudprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan

Utöver ovanstående används befintliga grupperingar inom samarbetsorganisationen för hjälpmedelsfrågor (Ledningsrådet, beredningsgrupper och hjälpmedelsforum) i möjligaste mån

Arbetsgrupp kring beslutstyper

- **Anette Alfredsson**, Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor
- **Linda Augustsson**, Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor
- **Kim Engwall**, Samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor
- **Mikael Doi**, systemutvecklare
- **Almir Avdic**, processledare Hjälpmedelscentralen
- **Emma Övelius**, Huvudprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan
- **Elin Hallström**, Delprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan

Pilottest läkemedelsautomater

- **Anne-Charlotte Edvinsson**, Lidköpings kommun
- **Jannike Fast**, Göteborg stad
- **Cornelia Moseid**, Göteborg stad
- **Karin Stannemark**, Öckerö kommun
- **Joachim Vang**, Mölndal stad
- **Sofia Carlsson**, hjälpmedelskonsulent Hjälpmedelscentralen
- **Elin Hallström**, Delprojektledare Digitala hjälpmedel i samverkan

Bilaga 2 Andra publikationer och material under projektets gång

Under arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan har en rad rapporter, publikationer och material tagits fram. Denna rapport kompletterar dessa, och har fokus på att beskriva metoder och arbetssätt under projektets gång. Exempel på tidigare publikationer och material som denna rapport kompletterar:

- *Utredningen Välfärdsteknik i samverkan* (januari 2022) med tillhörande bilagor ger en utförlig beskrivning av exempelvis:
  - Behoven i länet avseende digitala hjälpmedel
  - Tidigare arbetssätt avseende digitala hjälpmedel när varje huvudmän ansvarar för detta var för sig
  - Samarbetet kring hjälpmedel i Västra Götaland (organisation, processer, ansvarsfördelning, regelverk med mera)
  - Behov som behöver omhändertas kopplat till avtal, upphandling, sortiment, organisation och arbetssätt om samarbetet kring hjälpmedel ska förstärkas och omfatta även socialtjänstens område och fler digitala hjälpmedel i hälso- och sjukvården
  - Förslag på principiell modell för fortsatt gemensamt arbete med digitala hjälpmedel (Bilaga 2)
  - Förslag på genomförandeplan (Bilaga 3)
- *Rapport från uppföljning av arbetet med Digitala hjälpmedel i samverkan* med tillhörande bilagor (juni 2024) ger en utförlig beskrivning av hur långt arbetet kommit med att omhänderta uppdragen i samverkansavtal digitala hjälpmedel och påbörja det gemensamma arbetet. Den beskriver också kommunernas och regionens upplevelse av samarbetet såhär långt med förslag på utvecklingsområden att omhänderta i det fortsatta arbetet.
- *Rapport från förstudie kring digital infrastruktur* (mars 2024) som beskriver behoven kopplat till datahantering och digital infrastruktur avseende digitala hjälpmedel, inklusive nuvarande arbetssätt och plattformar, behov som behöver omhändertas enskilt eller gemensamt och förslag på gemensamt samarbete och digital plattform kring digital infrastruktur.
- *Rapport från pilottest av läkemedelsautomat* (april 2024) som beskriver det pilottest av läkemedelsautomater som Hjälpmedelscentralen genomförde tillsammans med fyra kommuner i Västra Götaland och praktiska erfarenheter och lärdomar från detta.

- *Praktiskt stöd kring effekthemtagning för läkemedelsautomat* (juni 2024) ett underlag som, baserat på erfarenheter från pilottest av läkemedelsautomater beskriver hur en verksamhet praktiskt kan gå tillväga för att planera för effekthemtagning vid införande av läkemedelsautomater.

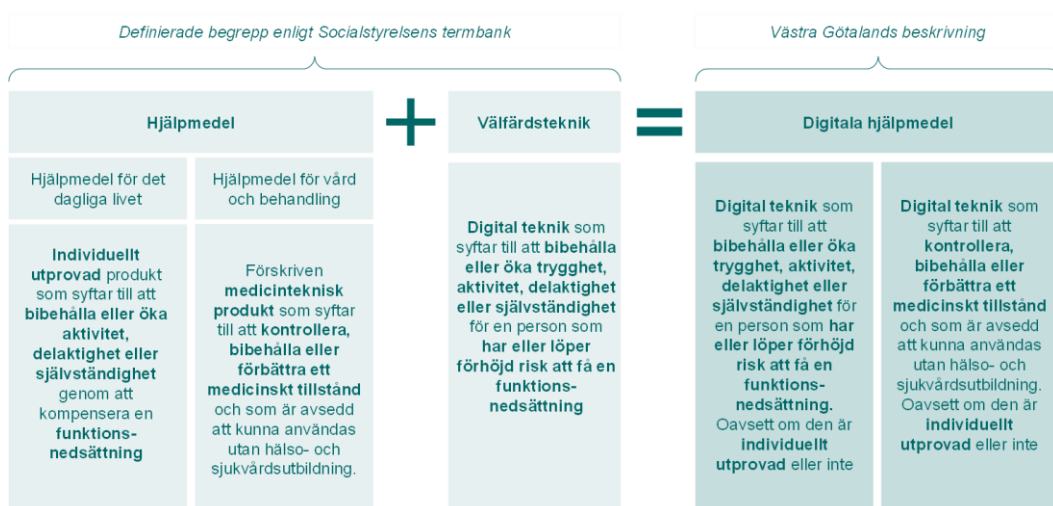
Det finns också en rad material som utvecklats under arbetets gång i nära samarbete med olika grupperingar inom samarbetsorganisationen kring hjälpmedel. Exempelvis avtal med tillhörande avtalsguider, uppdragshandlingar för grupperingar inom samarbetsorganisationen kring hjälpmedel, handbok/regelverk för socialtjänstens område, beslutsstöd för sortiment av digitala hjälpmedel, utbildning för de som gör behovsbedömningar och beställningar av hjälpmedel, checklista med förtydligande av ansvarsfördelning i sortiments- och upphandlingsarbetet, material som beskriver kommunikationsvägar med mera. Dessa material återfinns på Hjälpmedelssidorna på vårdsamverkan. Under projekttiden har också nyhetsbrev och andra underlag regelbundet skickats ut och publicerats på projekthemsidan där de kommer att finnas kvar under en övergångsperiod.

Bilaga 3 Begreppet Digitala hjälpmedel

Begrepp som används i denna rapport

I denna rapport används genomgående begreppet *digitala hjälpmedel* som är en sammanslagning av två etablerade begrepp enligt Socialstyrelsens termbank: *hjälpmedel* (vilket inkluderar både hjälpmedel för det dagliga livet och hjälpmedel för vård och behandling) samt *välståndsteknik*. Till följd av likheten mellan begreppen kan de i mångt och mycket likställas och för att undvika svårigheter kopplade till dem har begreppet *digitala hjälpmedel* genomgående använts inom detta uppdrag.

Begreppet *digitala hjälpmedel* avser både produkter med digitala komponenter som traditionellt brukar räknas som hjälpmedel och produkter som brukar definieras som välfärdsteknik, det vill säga produkter med användning inom både Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Gemensamt är att de används av invånaren i sin vardagsmiljö.

Digitala hjälpmedel

Digitala hjälpmedel	
Digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning. Oavsett om den är individuellt utprovad eller inte	Digital teknik som syftar till att kontrollera, bibehålla eller förbättra ett medicinskt tillstånd och som är avsedd att kunna användas utan hälso- och sjukvårdsutbildning. Oavsett om den är individuellt utprovad eller inte

Digitala hjälpmedel kan möta olika behov hos invånaren

 Kommunera digitalt	 Mäta hälsoparametrar
 Kompensera för kognitiv funktionsnedsättning	 Hantera läkemedel
 Öka trygghet och självständighet	 Kompensera för fysiska funktionsnedsättningar
 Öka aktivitetsnivå	 Skapa tekniska förutsättningar

Begreppet digitala hjälpmedel avser både produkter med digitala komponenter som traditionellt brukar räknas som hjälpmedel och produkter som brukar definieras som välfärdsteknik. Alltså produkter med användning inom HSL, SOL och LSS. Gemensamt är att de används av invånaren i vardagsmiljö